

Ακαδημαϊκό έτος
2021-2022

Δ.Δ.Π.Μ.Σ.
«ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ - ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ»

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2021

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ Δ.Δ.Π.Μ.Σ. «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ – ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	A	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ: ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ (ΔΙΔΑΣΚΩΝ: ΑΝΑΠΛ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΡΑΝΤΗΣ)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	14	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το μάθημα πραγματεύεται το προγραμματικό γνωσιοθεωρητικό έργο του Max Horkheimer «Παραδοσιακή και κριτική θεωρία», στο οποίο από τη μια συνενώνονται η επιστημονική κριτική και η κοινωνική κριτική και από την άλλη οριοθετούνται η παραδοσιακή και η κριτική θεωρία. Υπό τον όρο παραδοσιακή θεωρία ο Horkheimer κατανοεί την ανανεωμένη Μεταφυσική της εποχής του και τον Νεοθετικισμό που κυριάρχησαν στη φιλοσοφία στις απαρχές του 20ού αιώνα και κατάγονται από την παραγωγική μέθοδο του Descartes, που προοιωνιζόταν το θετικιστικό ιδεώδες μιας ενοποιημένης επιστήμης στην οποία καθίσταται ασήμαντη η διαφορά ορθολογισμού και εμπειρισμού.

Η παραδοσιακή θεωρία εξαντλείται στην τελεστική χρησιμότητα, παρ' ότι η ίδια είναι έκφραση της εργασιακής κατάστασης, την οποία δεν αναγνωρίζει και αρκείται απλώς στην οργάνωση της εμπειρίας, θεωρώντας τόσο τις πραγματικές συνθήκες χρήσης της θεωρίας της όσο και τους σκοπούς της ως εξωτερικούς ως προς αυτήν. Αντίθετα, η κριτική θεωρία θέλει να αποκαλύψει το γνωστικό περιεχόμενο της ιστορικής πράξης και να υπερβεί τους άκαμπτους θετικιστικούς δυϊσμούς (νοείν και είναι, διάνοια και αντίληψη) δείχνοντας ότι τα αισθητηριακά δεδομένα είναι υπό διττή σκοπιά κοινωνικά προδιαμορφωμένα. Στη διάκριση παραδοσιακής και κριτικής θεωρίας ο Horkheimer έλαβε υπόψη τον χωρισμό της εμπειρικής έρευνας και του φιλοσοφικού σκέπτεσθαι, τη σχέση θεωρίας και κατ' αίσθηση δεδομένων, τη σχέση θεωρίας και πράξης, τη σχέση θεωρίας και κοινωνικής εργασιακής διαδικασίας, τη σχέση γνώσης και χειραφέτησης, τη σχέση γνώσης και κοινωνίας, εντόπισε τις λογικο-δομικές διαφορές της παραδοσιακής και της κριτικής θεωρίας, τις διαφορές περιγραφικών και κανονιστικών προτάσεων, υπογράμμισε την αναγκαιότητα της ενότητας θεωρίας και πράξης, της διαμεσολάβησης πολιτισμού (κουλτούρας) και οικονομίας, τον θεμελιώδη ρόλο της κριτικής της πολιτικής οικονομίας και της προσδιορισμένης άρνησης, με σκοπό να επανενώσει το φιλοσοφικό σκέπτεσθαι με την εμπειρική έρευνα και να συμβάλλει στη συγκρότηση μιας έλλογης κοινωνίας.

Με την πραγμάτευση του πυρήνα των επιχειρημάτων του Horkheimer, τα οποία επαναδιατυπώθηκαν αργότερα από τους Theodor W. Adorno και Jürgen Habermas, οι συμμετέχοντες στο μάθημα θα γνωρίσουν και θα αποτιμήσουν κριτικά από τη μια τόσο τη γνωσιοθεωρία της φιλοσοφικής θεωρίας, που εξακολουθεί να αρνείται τη σχέση γνώσης και πρακτικού ενδιαφέροντος, όσο και μιας λογικοεμπειρικής θεωρίας, που επικεντρώνει στην έρευνα των ποσοτικοποιημένων δεδομένων. Από την άλλη θα εντρυφήσουν στην αυτοστοχαστική γνωσιοθεωρία της κριτικής θεωρίας που συνδέει τη γνώση με το ενδιαφέρον της χειραφέτησης και εστιάζει στη δυναμική έρευνα των τάσεων. Ο απώτερος στόχος του μαθήματος είναι να ασκηθεί η κριτική δύναμη των συμμετεχόντων, ώστε να είναι σε θέση να ελέγξουν την εγκυρότητα του προτάγματος του Horkheimer για την εποχή μας, αλλά και τη δυνατότητα μιας ενδεχόμενης χρήσης του στην πραγμάτευση και κατανόηση επίκαιρων γνωσιοθεωρητικών και ερευνητικών προταγμάτων της εποχής μας.

Στο σεμινάριο θα αναλυθεί και θα σχολιασθεί κριτικά το έργο του Max Horkheimer «Παραδοσιακή και κριτική θεωρία».

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις/λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία/Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε

θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Οι ικανότητες που καλλιεργούνται στο πλαίσιο του μαθήματος είναι:

- αυτόνομη και η ομαδική εργασία,
- η εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον,
- ο σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα,
- ο σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον,
- η επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής, ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου, η άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- καθώς και η ανάλυση και επίλυση επίκαιρων κοινωνικών ζητημάτων της εποχής μας.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Παραδοσιακή και κριτική θεωρία

- Εισαγωγή
- Η παραδοσιακή θεωρία
 - Πρότυπο
 - Σχέση θεωρίας και κατ' αίσθηση δεδομένων
 - Σχέση θεωρίας και πράξης
 - Σχέση θεωρίας και κοινωνικής εργασιακής διαδικασίας
 - Προδιαμόρφωση της αντίληψης.
- Η κριτική θεωρία
 - Η ιδέα της έλλογης κοινωνίας
 - Σχέση γνώσης και κοινωνίας
 - Γνώση και χειραφέτηση
- Η σχέση παραδοσιακής και κριτικής θεωρίας
 - Λογικο-δομικές διαφορές
 - Περιγραφικές και κανονιστικές προτάσεις
 - Ενότητα θεωρίας και πράξης,
 - Σχέση κουλτούρας και οικονομίας,
 - Κριτική της πολιτικής οικονομίας και προσδιορισμένη άρνηση.
- Κριτική αποτίμηση και προοπτική

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	Χρήση των Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία, στην επικοινωνία με τους φοιτητές και στη συγγραφή της εργασίας.	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας/εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>
	Διαλέξεις	39
	Φροντιστήριο	21
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	80
	Παρουσίαση εργασίας	50
	Συγγραφή εργασίας	160
Σύνολο Μαθήματος	350	
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές</p>	<p>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική</p> <p>Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτή εργασία, παρουσίαση εργασίας, ανάλυση, σχολιασμός κειμένων και επίλυση προβλημάτων στο Φροντιστήριο, πρόσβαση σε ξενόγλωσση βιβλιογραφία (γερμανική, αγγλική, γαλλική). Γραπτή εργασία, επιτρέπεται η χρήση κάθε σχετικού βιβλίου καθώς και η εκτενής χρήση της προτεινόμενης βιβλιογραφίας.</p> <p>Τα κριτήρια της αξιολόγησης: Παρακολούθηση/συμμετοχή/μελέτη: 30% Γραπτή εργασία, παρουσίαση εργασίας, εργασία στο φροντιστήριο: 20% Γραπτή εργασία: 50%</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Πηγές

- Horkheimer, Max: "Traditionelle und kritische Theorie" (1937), στο Max Horkheimer, *Gesammelte Schriften*, Alfred Schmidt/Gunzelin Schmid Noerr (επιμ.), τόμ. 4, Frankfurt am Main: S. Fischer, 1988, σ. 162-216. Ελλ. μτφρ. Α. Οικονόμου, «Παραδοσιακή και κριτική θεωρία», στο *Φιλοσοφία και κοινωνική κριτική*, Αθήνα: Ύψιλον 1984, σ. 9-61.
- Horkheimer, Max: "Nachtrag" (1937), στο Max Horkheimer, *Gesammelte Schriften*, Bd. 4, Frankfurt am Main: S. Fischer, 1988, σ. 217-225. Ελλ. μτφρ. Α. Οικονόμου, «Υστερόγραφο», στο *Φιλοσοφία και κοινωνική κριτική*, Αθήνα: Ύψιλον 1984, σ. 63-70.
- Horkheimer, Max: «Der neueste Angriff auf die Metaphysik» (1937), στο Max Horkheimer,
- *Gesammelte Schriften*, Alfred Schmidt/Gunzelin Schmid Noerr (επιμ.), τόμ. 4, Frankfurt am Main: S. Fischer, 1985 σ. 108-161.
- Horkheimer, Max/Marcuse, Herbert: "Philosophie und kritische Theorie", *Zeitschrift für Sozialforschung*, Jg. VI/1937, σ. 625-647.

Βιβλιογραφία

- Adorno, Theodor W.: *Erkenntnistheorie* (1957/58), στο Theodor W. Adorno, *Nachgelassene Schriften*,
- Abteilung IV: *Vorlesungen*, Karel Markus (επιμ.), τόμ. 1, Berlin: Suhrkamp, 2018.
- Adorno, Theodor W., *Metakritik der Erkenntnistheorie. Studien über Husserl und die phänomenologischen Antinomien* (1956), στο Theodor W. Adorno, *Gesammelte Schriften*, Rolf Tiedemann (επιμ.), τόμ. 5, Frankfurt am Main: Suhrkamp, 3η έκδ. 1990.
- Albert, Hans/Topisch, Ernst (επιμ.), *Werturteilsstreit*, Darmstadt: WBG, 2 έκδ. 1979.
- Bonß, Wolfgang/Honneth, Axel: *Sozialforschung als Kritik. Zum sozialwissenschaftlichen Potential der Kritischen Theorie*, Frankfurt am Main: Suhrkamp 1982.
- Bolte, Gerhard: *Von Marx bis Horkheimer: Aspekte kritischer Theorie im 19. und 20. Jahrhundert*, Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft 1995.
- Descartes, René, *Discours de la methode pour bien conduire sa raison, et chercher la verite dans les sciences* (fr. – dt.), Hamburg: Meiner 1990. Ελλ. μτφρ. Χρ. Χρησιτίδης, *Λόγος περί της μεθόδου για την καλή καθοδήγηση του λογικού μας και την αναζήτηση της αλήθειας στις επιστήμες*, Αθήνα: εκδόσεις Παπαζήση, 2η έκδ. 1976.
- Dubiel, Helmut: *Kritische Theorie der Gesellschaft. Eine einführende Rekonstruktion von den Anfängen im Horkheimer-Kreis bis Habermas*, 3η έκδ., Weinheim/München: Juventa Verlag 2001.
- Habermas, Jürgen: «Erkenntnis und Interesse», στο Jürgen Habermas, *Technik und Wissenschaft als „Ideologie“*, Frankfurt am Main: Suhrkamp 1969, σ. 146-168. Ελλ. μτφρ. Αντώνης Οικονόμου, «Γνώση και διαφέρον», στο Jürgen Habermas, *Κείμενα γνωσιολογίας και κοινωνικής κριτικής*, Αθήνα: εκδόσεις Πλέθρον, 1990, σ. 21-39.
- Habermas, Jürgen: *Erkenntnis und Interesse*, Hamburg: Meiner, 2008.
- Hegel, Georg Wilhelm Friedrich: *Phänomenologie des Geistes* (1807), Hans-Friedrich Wessels/Heinrich Clairmont (επιμ.), Hamburg: Meiner, 1988.
- Honneth, Axel: "Zur sozialen Dynamik von Missachtung. Zur Ortsbestimmung einer kritischen Gesellschaftstheorie", στο Axel Honneth, *Das Andere der Gerechtigkeit. Aufsätze zur praktischen Philosophie*, Frankfurt am Main: Suhrkamp 2000, σ. 88-109.
- Honneth, Axel: „Traditionelle und kritische Theorie“, στο Axel Honneth (επιμ.), *Schlüsseltexte der Kritischen Theorie*, Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften, 2006, σ. 229-232.
- Kant, Immanuel: *Kritik der reinen Vernunft*, Raymund Schmidt (επιμ.), Hamburg: Meiner, 3η έκδ. 1990, ελλ. μτφρ. Α. Γιανναράς, *Κριτική του καθαρού Λόγου*, τόμ. 1, Αθήνα: εκδόσεις Παπαζήση, 1979.
- Kant, Immanuel: *Kritik der reinen Vernunft*, Raymund Schmidt (επιμ.), Hamburg: Meiner, 3η έκδ. 1990, ελλ. μτφρ. Α. Γιανναράς, *Κριτική του καθαρού Λόγου*, τόμ. 2, Αθήνα: εκδόσεις Παπαζήση, 1979.

- Kant, Immanuel: *Kritik der reinen Vernunft*, Raymund Schmidt (επιμ.), Hamburg: Meiner, 3η έκδ.
- 1990, ελλ. μτφρ. Μιχαήλ Φ. Δημητρακόπουλος, *Κριτική του καθαρού Λόγου*, τόμ. 3, Αθήνα: Ιδιωτική έκδοση, 1999.
- Peters, Martina/Peters Jörg (επιμ.), *Moderne Philosophiedidaktik. Basistexte*, Hamburg: Meiner, 2019.
- Marx, Karl: *Grundrisse der Kritik der politischen Ökonomie (1857/58)*, στο Marx Engels Werke, Bd. 42, Berlin: Dietz 1983. Ελλ. μτφρ. Δ. Διβάρης, *Βασικές γραμμές της Κριτικής της Πολιτικής Οικονομίας*, 3 τόμοι, Αθήνα: εκδόσεις Στοχαστής, 1989-1992.
- Maus, Heinz/Fürstenberg, Friedrich, *Der Positivismusstreit in der deutschen Soziologie*, Neuwied/Berlin: Luchterhand, 1969.
- Ψυχοπαίδης, Κοσμάς: «Προβλήματα θεμελίωσης των Κοινωνικών Επιστημών», στο Γεράσιμος Κουζέλης/Κοσμάς Ψυχοπαίδης (επιμ.), *Επιστημολογία των Κοινωνικών Επιστημών. Κείμενα*, Αθήνα: εκδόσεις νήσος, 1996, σ. 543-562.
- Ράντης, Κωνσταντίνος: «Honneth versus Horkheimer. Το Ινστιτούτο Κοινωνικής Έρευνας της Φραγκφούρτης και το νέο επιστημολογικό του παράδειγμα», *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, τχ. 114, 2004, σ. 3-25. (Ηλεκτρονική πηγή: http://www.grsr.gr/pdf/114_3-25.pdf)
- Ράντης, Κωνσταντίνος (2007): «Η γνωσιοθεωρία στη μαρξική κοινωνική θεωρία», *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, τχ. 123, σ. 113-144. URL: <http://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/ekke/article/view/6812/6536>
- Ράντης, Κωνσταντίνος: «Οι διαλεκτικές ή ιστορικές εικόνες στην Κριτική Θεωρία των Χορκχάιμερ, Μπένγιαμιν και Αντόρνο», *Αξιολογικά*, τχ. 22, 2009, σ. 59-84.
- Ritsert, Jürgen: *Einführung in die Logik der Sozialwissenschaften*, Münster: Westfälisches Dampfboot, 2η έκδ. 2003.
- Schmidt, Alfred: *Die Kritische Theorie als Geschichtsphilosophie*, München/Wien: Carl Hanser Verlag, 1975.
- Schmidt, Alfred: *Zur Idee der Kritischen Theorie. Elemente der Philosophie Max Horkheimers*, Frankfurt am Main/Berlin/Wien: Ullstein, 1979.
- Schmidt, Alfred: *Drei Studien über Materialismus. Schopenhauer, Horkheimer, Glücksproblem*, Frankfurt am Main/Berlin/Wien: Ullstein, 1979.
- Schweppenhäuser, Gerhard: *Kritische Theorie*, Stuttgart: Reclam 2010.
- Türcke, Christoph/Bolte, Gerhard: *Einführung in die kritische Theorie*, Darmstadt: Primus Verlag 1997. Strauss, Leo: «Die Unterscheidung von Tatsachen und Werten» (1953), στο Hans Albert/Ernst Topisch (επιμ.), *Werturteilsstreit*, Darmstadt: WBG, 2 έκδ. 1979, σ. 73-91.
- Weber, Max: «Der Sinn der "Wertfreiheit" der soziologischen und ökonomischen Wissenschaften», στο Max Weber, *Gesammelte Aufsätze zur Wissenschaftslehre*, στο Johannes Winkelmann (επιμ.), Tübingen: Mohr Siebeck, 7η έκδ. 1988, σ. 488-539.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ Δ.Δ.Π.Μ.Σ. «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ – ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ (Θέμα: «Σύγχρονες αριστοτελικές πολιτικές θεωρίες») (ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΕΛΕΝΗ ΛΕΟΝΤΣΙΝΗ)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, σεμινάρια (με προσκεκλημένους ομιλητές), ερμηνευτική κειμένων, ανάλυση φιλοσοφικών επιχειρημάτων	3	8	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Εξειδικευμένης επιστημονικής περιοχής μεταπτυχιακού επιπέδου, ανάπτυξης δεξιοτήτων και κριτικής σκέψης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/course/view.php?id=2956		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το μάθημα αποτελεί μάθημα ειδίκευσης μεταπτυχιακού επιπέδου που εντάσσεται στον κλάδο της αρχαίας ελληνικής πολιτικής φιλοσοφίας. Στόχος του μαθήματος είναι να καταδείξει πώς η φιλοσοφική προσέγγιση μπορεί να χρησιμοποιηθεί στη συζήτηση και την κατανόηση επίμαχων πολιτικών θεωριών και ειδικότερα αυτών που αναφέρονται στη θεμελίωση του κράτους και της πολιτικής κοινωνίας, καθώς και να παρουσιαστούν, να εξηγηθούν, να αναλυθούν και να αξιολογηθούν ορισμένα από τα επιχειρήματα που παραδοσιακά χρησιμοποιούνται στη σύγχρονη πολιτική συζήτηση για ειδικότερα θέματα που εμπίπτουν στον κλάδο της πολιτικής φιλοσοφίας και οι σχετικές με αυτά ηθικές και πολιτικές θεωρίες. Ειδικότερα, θα εξεταστούν οι πολλαπλές πτυχές της πολιτικής φιλοσοφίας του Αριστοτέλη και της αριστοτελικής φιλοσοφίας εν γένει, καθώς και η επικαιρότητά της σήμερα, 2405 χρόνια μετά τη γέννησή του, καθώς βιώνεται μία αξιοσημείωτη αναβίωση της αριστοτελικής φιλοσοφίας σε πολλούς κλάδους της φιλοσοφίας, αλλά και γενικότερα της μελέτης της φιλοσοφίας του Αριστοτέλη εν γένει. Χρειάζεται όμως να σημειωθεί ότι, παρόλο που τα κείμενα του Αριστοτέλη χρησιμεύουν ως κοινή πηγή αναφοράς, οι σύγχρονοι «αριστοτελισμοί» σπάνια συνιστούν μία καταρτισμένη ανάλυση ή μια εμπειριστατωμένη εξήγηση των αριστοτελικών κειμένων. Αντιθέτως, συνήθως στηρίζονται κυρίως σε ένα γενικό αριστοτελικό πλαίσιο που προσφέρει ένα κοινό ιδίωμα, το οποίο χρησιμεύει για την υπεράσπιση σύγχρονων και αξιοσημείωτων φιλοσοφικών προσεγγίσεων ή για την εξαγγελία νέων φιλοσοφικών θεωριών, οι οποίες δεν είναι όμως αρχαιοπρεπείς στην έκφρασή τους και επομένως καθιστούν την σκέψη του Αριστοτέλη συναφή με τις σύγχρονες φιλοσοφικές διαμάχες.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος η φοιτήτρια και ο φοιτητής θα είναι σε θέση να εξηγήσει, με τη χρήση αναλυτικών δεξιοτήτων, κριτικής σκέψης και φιλοσοφικού επιχειρήματος, τα ακόλουθα:

- Να κατανοήσει τους κλάδους της ηθικής φιλοσοφίας: κανονιστική ηθική, μεταηθική, εφαρμοσμένη ηθική. Αρχαίες, νεότερες και σύγχρονες ηθικές κανονιστικές θεωρίες (ψυχολογικός εγωισμός, ηθικός εγωισμός, ωφελιμισμός, δεοντολογική ηθική, αρεταϊκή ηθική).
- Να εμβαθύνει σε αρχαίες, νεότερες και σύγχρονες πολιτικές θεωρίες (κλασικός φιλελευθερισμός, μαρξισμός, ωφελιμιστική πολιτική θεωρία, εξισωτικός φιλελευθερισμός, πολιτικός φιλελευθερισμός, ελευθερισμός, νεοφιλελευθερισμός, αστικός ρεπουμπλικανισμός κοινοτισμός, αρεταϊκή πολιτική θεωρία, σύγχρονη ριζοσπαστική αριστοτελική πολιτική φιλοσοφία).
- Να εξηγήσει, να αναλύσει και να κριτικά να αξιολογήσει την επίδραση του Αριστοτέλη στη σύγχρονη πολιτική φιλοσοφία, την σχέση της με την σύγχρονη αρεταϊκή ηθική θεωρία, και κυρίως τις ποικίλες σύγχρονες νεοαριστοτελικές φιλοσοφικές θεωρίες που έχουν διατυπωθεί στον 20ό και τον 21ο αιώνα [σύγχρονη νεοαριστοτελική κοινοτιστική θεωρία, καντιανή αριστοτελική θεωρία, αρεταϊκή πολιτική θεωρία, αρεταϊκή οικονομική θεωρία (διαχείριση επιχειρήσεων, ιδρυμάτων, εκπαιδευτικών δομών, ανθρώπινων πόρων και πολιτισμικών αγαθών), ρεπουμπλικανική νεοαριστοτελική πολιτική θεωρία, νεοαριστοτελική φεμινιστική αριστοτελική θεωρία, «επαναστατικός» αριστοτελισμός, νεοαριστοτελική νεομαρξιστική και σύγχρονη ριζοσπαστική αριστοτελική πολιτική φιλοσοφία].
- Να κατανοήσει πως η αριστοτελική θεωρία εσφαλμένα συνδέεται μόνο με «συντηρητικές» απόψεις και τη συντηρητική θεωρία εν γένει.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις/λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη Εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Σύγχρονες ηθικές κανονιστικές θεωρίες (ψυχολογικός εγωισμός, ηθικός εγωισμός, ωφελιμισμός, δεοντολογική ηθική, αρεταϊκή ηθική).
- Σύγχρονες πολιτικές θεωρίες (κλασικός φιλελευθερισμός, μαρξισμός, εξισωτικός φιλελευθερισμός, κοινοτισμός, πολιτικός φιλελευθερισμός, ελευθερισμός, νεοφιλελευθερισμός, αστικός ρεπουμπλικανισμός, αρεταϊκή πολιτική θεωρία εν γένει).
- Η επίδραση του Αριστοτέλη στη σύγχρονη πολιτική φιλοσοφία και η επικαιρότητά της.
- Οι ποικίλες σύγχρονες αριστοτελικές και νεοαριστοτελικές φιλοσοφικές θεωρίες που έχουν διατυπωθεί στον 20ό και τον 21ο αιώνα, όπως:
 1. Σύγχρονη νεοαριστοτελική κοινοτιστική θεωρία.
 2. Αρεταϊκή πολιτική θεωρία.
 3. Αρεταϊκή οικονομική θεωρία (διαχείριση επιχειρήσεων, ιδρυμάτων, εκπαιδευτικών δομών, ανθρώπινων πόρων και πολιτισμικών αγαθών).
 4. Νεοαριστοτελική φεμινιστική θεωρία.
 5. Νεοαριστοτελική νεομαρξιστική και ριζοσπαστική πολιτική θεωρία («επαναστατικός» αριστοτελισμός).

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο ή/και εξ αποστάσεως εκπαίδευση (με χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας MS TEAMS ή άλλης διαδικτυακής πλατφόρμας).	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία και στην επικοινωνία με τους φοιτητές.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας/εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις & σεμινάρια	50
	Συγγραφή εργασίας/ φιλοσοφικού δοκιμίου	100
	Αυτοτελής Μελέτη	50
	Σύνολο Μαθήματος	200
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές</i>	I. Γραπτή εργασία (80%) II. Δημόσια παρουσίαση (προαιρετική) III. Κριτήρια αξιολόγησης: Η αξιολόγηση των φοιτητών/ τριών θα γίνει από την ενεργό τους συμμετοχή στα μαθήματα, που θα γίνουν στο πλαίσιο του μαθήματος, και κυρίως με την εκπόνηση γραπτής εργασίας (φιλοσοφικού δοκιμίου) στην οποία σημασία έχει η χρήση αναλυτικών δεξιοτήτων, κριτικής σκέψης και φιλοσοφικού επιχειρήματος. Θα υπάρχει δυνατότητα προφορικής εξέτασης για φοιτητές/τριες με ειδικές δεξιότητες.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ackrill, J., *Aristotle's Ethics*, Faber, London 1973.
- Ackrill, J., *Aristotle the Philosopher*, Clarendon Press, Oxford 1981.
- Allan, D. J., *The Philosophy of Aristotle*, Oxford University Press, Oxford 1970. Annas, J., *The Morality of Happiness*, Oxford University Press, Oxford 1993. Barker, E., *The Politics of Aristotle*, Oxford University Press, Oxford 1958.
- Barnes, J., *Αριστοτέλης*, μτφρ. Ε. Λεοντσίνη, Όλα όσα πρέπει να γνωρίζετε, Oxford University Press–Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2006.
- Beadle, R., 'MacIntyre's Influence on Business Ethics', στο A. J. G. Sison, G. R. Beabout and I. Ferrero (eds.), *Handbook of Virtue Ethics in Business and Management*, Springer, Dordrecht 2017, σσ. 59-67.
- Bielskis, A., «Οι πολιτικές επιπτώσεις των ισχυρισμών του Alasdair MacIntyre στο Έλλογα Εξαρτημένα Όντα», μτφρ. & επιστ. επιμ. Ελένη Λεοντσίνη, στο Γκόλφω Μαγγίνη & Ελένη Λεοντσίνη (επιμ.), *Κράτη και πολίτες: κοινότητα, ταυτότητα, διαφορετικότητα*, Σμίλη, Αθήνα 2016, σσ. 105-128.
- Bielskis, A., «Ανθρώπινη ύπαρξη και αριστοτελική αρετή», μτφρ. Ελένη Λεοντσίνη, *Φιλοσοφία. Επετηρίς του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Φιλοσοφίας της Ακαδημίας Αθηνών*, 46, II (2016), σσ. 97-116.
- Bielskis, A., «Μία αριστοτελική κριτική του φιλοσοφικού προγράμματος του Martin Heidegger στο έργο του Είναι και Χρόνος», μτφρ. & επιστ. επιμ. Ελένη Λεοντσίνη, *Ελληνική Φιλοσοφική Επιθεώρηση*, 34, 101 (2017), σσ. 94-111.
- Bielskis, A., *Existence, Meaning, Excellence: Aristotelian Reflections on the Meaning of Life*, Routledge, London & New York 2017.
- Bielskis, A., Leontsini, E. & Knight, K. (eds), *Virtue Ethics and Contemporary Aristotelianism: Modernity, Conflict and Politics*, 1st edition, Hardback, Bloomsbury, London 2020.
- Crisp, R. (ed.), *Aristotle. Nicomachean Ethics*, Cambridge University Press, Cambridge 2000. Δημητρίου, Στ., *Ελευθερία και κυριαρχία. Πολιτική ελευθερία και κυριαρχία στο τρίτο βιβλίο των Πολιτικών του Αριστοτέλη*, Αθήνα, Αθήνα 2016.
- Düring, I., *Ο Αριστοτέλης. Παρουσίαση και ερμηνεία της σκέψης του*, μτφρ. Π. Κοτζιά-Παντελή και Α. Γεωργίου-Κατσιβέλα, 2 τόμ., Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα 1991.
- Hardie, W. F. R., *Aristotle's Ethical Theory*, Oxford University Press, 2nd ed., Oxford 1968.
- Καλογεράκος Ι. Γ., *Παιδεία και Πολιτική Αριστεία, Ο δρόμος προς την αρετή στο αριστοτελικό ιδανικό κράτος*, Gutenberg, Αθήνα 2016.
- Knight, K. (ed.), *The MacIntyre Reader*, Polity Press, Oxford 1998.
- Knight, K., *Aristotelian Philosophy. Ethics and Politics from Aristotle to MacIntyre*, Polity, Cambridge 2007.
- Knight, K., 'Revolutionary Aristotelianism', στο P. Blackledge and K. Knight (eds), *Virtue and Politics*.
- *Alasdair MacIntyre's Revolutionary Aristotelianism*, University of Notre Dame Press, Notre Dame 2011, σσ. 20-34.
- Dworkin, R., *Φιλελευθερισμός*, μτφρ. Φ. Παιονίδης, Σάκουλας, Θεσσαλονίκη 1992. Kymlicka, W., *Liberalism, Community, and Culture*, Oxford: Clarendon Press, 1989.
- Kymlicka W., 'Communitarianism, Liberalism, and Superliberalism', *Critical Review*, 8, 2 (1994), pp. 263-284.
- Kymlicka W., 'Social Unity in a Liberal State', in E. PAUL, FR. D. MILLER, and J. PAUL (eds.), *The Communitarian Challenge to Liberalism*, Cambridge: Cambridge University Press, 1996, pp. 105-136.
- Kymlicka W., *Η πολιτική φιλοσοφία της εποχής μας*, μτφρ. Γρηγόρης Μολύβας, Πόλις, Αθήνα 2005.
- Leontsini, E., *The Appropriation of Aristotle in the Liberal-Communitarian Debate*, with a foreword by Richard Stalley, National and Kapodistrian University of Athens, S. Saripolos Library, Athens 2007.
- Λεοντσίνη, Ε., «Αριστοτελική πολιτική φιλία και φιλελεύθερη κοινότητα», στο Κ. Βουδούρης & Δ. Γεωργοβασίλης (επιμ.), *Η ελληνική φιλοσοφία και η σχέση της με τα προβλήματα της εποχής μας*, Πρακτικά του 20^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Φιλοσοφίας (Χανιά, 12-17 Ιουλίου 2008), Διεθνής Εταιρεία Ελληνικής Φιλοσοφίας, εκδ. Ιωνία, Αθήνα 2009, σσ. 93-113.
- Leontsini, E., 'The Motive of Society: Aristotle on Civic Friendship, Justice, and Concord', *Res Publica*, 19, 1 (2013), σσ. 21-35.
- Leontsini, E., 'Sex and the City: Plato, Aristotle, and Zeno of Kition on Erôs and Philia', στο Sanders, E., Thumiger, C., Carey, C., and Lowe, N.J. (2013), *Erôs in Ancient Greece*, Oxford University Press, Oxford, σσ. 129-141.
- Λεοντσίνη, Ε., «Η ζωή ως αγαθό: αριστοτελική κριτική της κοινοτιστικής βιοηθικής», *Φιλοσοφία*, 43 (2013), σσ. 439-446.
- Λεοντσίνη, Ε., «Η θεμελίωση της πολιτικής κοινωνίας: από τον Αριστοτέλη στον Hobbes και τον Locke», *Φιλοσοφία*, 43, II (2013), σσ. 74-109.
- Leontsini, E., 'Justice and Moderation in the State: Aristotle and Beyond', στο Guttorm Fløistad (ed.), *Philosophy of Justice*, International Institute of Philosophy, Series: Contemporary Philosophy: A New Survey, vol. 12, Springer, Dordrecht-Heidelberg-New York-London, 2015, σσ. 27-42.
- Λεοντσίνη, Ε., «Η φιλία ως κοινωνικό και πολιτικό αγαθό: ή γάρ τοῦ συζῆν προαίρεσις φιλία», στο Γκόλφω Μαγγίνη &

- Ελένη Λεοντσίνη (επιμ.), *Κράτη και πολίτες: κοινότητα, ταυτότητα, διαφορετικότητα*, Σμίλη, Αθήνα 2016, σσ. 129-166.
- Λεοντσίνη, Ε., «Τὸ κοινὴ συμφέρον: δημοκρατία, φιλία και ομόνοια στην αριστοτελική και στη σύγχρονη ριζοσπαστική νεοαριστοτελική πολιτική φιλοσοφία», στο Γκόλφω Μαγγίνη & Ελένη Λεοντσίνη (επιμ.), *Κράτη και πολίτες: κοινότητα, ταυτότητα, διαφορετικότητα*, Σμίλη, Αθήνα 2016, σσ. 205-239.
 - Λεοντσίνη, Ε., «Η έννοια του κοινού συμφέροντος στην αριστοτελική πολιτική φιλοσοφία», στο *ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ: Παιδεία, Πολιτισμός, Πολιτική*, Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών και Ιστορική, Θεσσαλονίκη 2018, σσ. 107-116.
 - Leontsini, E., 'Aristotle on a Meaningful Life', *Studia Philosophica Wratislaviensia*, XIV, 1 (2019), σσ. 191-199.
 - MacIntyre, A., *After Virtue*, 2nd ed., London: Duckworth, 1985 (3rd ed., Notre Dame, Indiana: University of Notre Dame Press, 2007).
 - MacIntyre, A., *Whose Justice? Which Rationality?*, London: Duckworth, 1989. MacIntyre, A., *Three Rival Versions of Moral Enquiry*, London: Duckworth, 1990.
 - MacIntyre, A., *Dependent Rational Animals*, London: Duckworth, 1999. (μτφρ. στην ελληνική: MacIntyre, A., *Έλλογα εξαρτημένα όντα. Γιατί οι άνθρωποι χρειάζονται τις αρετές*, μτφρ. Μ. Δασκαλάκη, Κουκκίδα, Αθήνα 2013).
 - MacIntyre, A., 'How Aristotelianism Can Become Revolutionary: Ethics, Resistance, and Utopia', στο
 - P. Blackledge and K. Knight (eds), *Virtue and Politics. Alasdair MacIntyre's Revolutionary Aristotelianism*, University of Notre Dame Press, Notre Dame 2011, σσ. 11-19.
 - MacIntyre, A., *Ethics in the Conflicts of Modernity: An Essay on Desire, Practical Reasoning, and Narrative*, Cambridge University Press, Cambridge 2016.
 - Μαγγίνη, Γκ. & Λεοντσίνη, Ε. (επιμ.), *Κράτη και πολίτες: κοινότητα, ταυτότητα, διαφορετικότητα*, εκδ. Σμίλη, Αθήνα 2016.
 - Moore, G., *Virtue at Work. Ethics for Individuals, Managers, and Organizations*, Oxford University Press, Oxford 2017.
 - Rachels, J., *Στοιχεία ηθικής φιλοσοφίας*, μτφρ. Ξενοφών Μπαμιατζόγλου, επιστ. επιμ. Φιλήμων Παιονίδης, 6η έκδοση από τον S. Rachels, Εκδόσεις Οκτώ, Αθήνα 2010.
 - Sandel, M., *Ο φιλελευθερισμός και τα όρια της δικαιοσύνης*, μτφρ. Κ. Γεωργοπούλου, Πόλις, Αθήνα 2003.
 - Skinner, Q., *Η ελευθερία προτιμότερη από τον φιλελευθερισμό*, εκδ. Καρδαμίτσα, Αθήνα 2002.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ Δ.Δ.Π.Μ.Σ. «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ – ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	A
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΝΕΟΤΕΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ Θέμα: Το πρόβλημα της αιτιότητας στον David Hume (ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΜΑΡΙΑ ΠΟΥΡΝΑΡΗ)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	8	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Γενικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://www.philosophy.uoi.gr		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα από την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος είναι οι φοιτητές/τριες να έχουν εξοικειωθεί με τον κλασικό εμπειρισμό και πιο ειδικά με τη σκεπτικιστική θεωρία του D. Hume αναφορικά με το πρόβλημα της γνώσης και της αιτιότητας. Να γνωρίσουν τα κρίσιμα ζητήματα της ανθρώπινης νόησης, η οποία προβαίνει σε επαγωγικούς συλλογισμούς και αιτιακές πεποιθήσεις αναφερόμενες στα γεγονότα της πραγματικότητας. Συναφώς, να έχουν κατανοήσει την έννοια της αναγκαίας σύνδεσης αιτίας και αποτελέσματος, στο πλαίσιο της ερμηνευτικής κατανόησης των δύο ορισμών για την αιτιότητα που απαντούν στο γνωσιοθεωρητικό έργο του σκώτου φιλοσόφου.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Λήψη αποφάσεων	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Αυτόνομη εργασία	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Ομαδική εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Άλλες...

Σκοπός είναι οι φοιτητές/τριες να ασκήσουν την κριτική ικανότητα της σκέψης τους, συμπεριλαμβανομένης της επαγωγικής, προκειμένου να προβαίνουν σε τεκμηριωμένους γνωσιακούς ισχυρισμούς περί του αληθούς, παράγοντας και ανασυγκροτώντας επιχειρήματα, τα οποία δικαιολογούν και εμπεδώνουν τους ισχυρισμούς αυτούς ως συναγόμενα συμπεράσματα τους, και όχι ως αυθαίρετες απόψεις.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Ανθρώπινη νόηση: εντυπώσεις, ιδέες, συνειρμοί, σχέσεις
- Γνώση: σχέσεις ιδεών, σχέσεις γεγονότων
- Η αιτιότητα ως σχέση
- Το αιτιακό αξίωμα
- Το πρόβλημα της επαγωγής
- Η ιδέα της αναγκαίας σύνδεσης αιτίας και αποτελέσματος
- Οι ορισμοί της αιτιότητας

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση των Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία, στην επικοινωνία με τους φοιτητές και στη συγγραφή της εργασίας.		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	
	Διαλέξεις	26	
	Φροντιστήριο	13	
	Μελέτη βιβλιογραφίας	58	
	Παρουσίαση εργασίας	3	
	Συγγραφή εργασίας	100	
	Σύνολο Μαθήματος		200

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης

Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκ- θεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημό- σια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμη- νεία, Άλλη / Άλλες

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

Παρακολούθηση και συμμετοχή: 20%

Παρουσίαση εργασίας: 30%

Γραπτή εργασία: 50%

Κριτήρια αξιολόγησης της γραπτής εργασίας

1. Περιεχόμενο (κατανόηση του θέματος ανάπτυξη επιχειρημάτων, κριτικός σχολιασμός, τεκμηρίωση συμπεράσματος).
2. Δομή εννοιών και συνάφεια εντός και μεταξύ των παραγράφων.
3. Γλωσσική έκφραση (ορθότητα και σαφήνεια ορολογίας και γραπτού λόγου, κανονιστικότητα γραμματικής, σύνταξης, ορθογραφίας και επιμέλειας κειμένου)

Γλώσσα αξιολόγησης η ελληνική

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Πηγές

- David Hume (1739-40), *A Treatise of Human Nature, Of the Understanding* (1739), Selby-Bigge and Nidditch (ed.), Oxford 1978: Clarendon Press. Ντέιβιντ Χιουμ, *Πραγματεία για την Ανθρώπινη Φύση, Για τη Νόηση*, μτφρ. Μ. Πουρνάρη. Αθήνα 2005: Πατάκης.
- David Hume [1740], *An Abstract of a Book Lately Published, Entituled "Treatise of Human Nature", wherein the Chief Argument of that Book is Farther Illustrated and Explained*, London, (Keynes, J.M. & Sraffa, P. (es.) (1938) Cambridge: Cambridge University Press. Ντέιβιντ Χιουμ, *Σύνοψη*, στο Ντέιβιντ Χιουμ (2006). *Κείμενα. Αυτοβιογραφικά, γνωσιολογικά, ηθικά*. μφρς Μ. Πουρνάρη. Αθήνα: Εκκρεμές.
- David Hume (1751). *Enquiries Concerning Human Understanding and Concerning the Principles of Morals*. L.A. Selby-Bigge (ed.) 1975, Oxford: Oxford Clarendon Press.

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- Bailey, Alan and Dan O'Brien (eds.) (2012), *The Continuum Companion to Hume*, London/N.Y: Continuum I.P.G.
- Beauchamp, T. και Rosenberg, A. (1981), *Hume and the Problem of Causation*, Oxford: Oxford University Press.
- Chappell, V. C. (ed.) (1966), *Hume: A Collection of Critical Essays*, New York: Doubleday.
- Dicker, G. (1998), *Hume's Epistemology and Metaphysics*, London and N.Y.: Routledge.
- Fogelin, R. J. (1985), *Hume's Skepticism in the Treatise of Human Nature*, London: Routledge.
- Garrett, D. (1997), *Cognition and Commitment in Hume's Philosophy*, Oxford and New York: Oxford University Press.
- Garrett, D. (2015), *Hume*, London and New York: Routledge.
- Kemp Smith, (1941), N., *The Philosophy of David Hume, A Critical Study of its Origins and Central Doctrines*, London: Macmillan
- Livingston, D. W. (1984), *Hume's Philosophy of Common Life*, Chicago: University of Chicago.
- MacNabb, D. G. C. (1966), *David Hume, his Theory of Knowledge and Morality*, Oxford: Blackwell.
- Noonan, H. W. (1999), *Hume on Knowledge*, London and N.Y.: Routledge.
- Norton D. F. (ed.), *The Cambridge Companion to Hume*, Cambridge University Press, New York 1993.
- Norton, D.F. and Norton, M.J. (ed.) (2001), «Introduction" in *David Hume, A Treatise of Human Nature*, Oxford: Oxford University Press.
- Owen, David, (1999), *Hume's Reason*, Oxford: Oxford University Press.
- Παρισάκη-Γιανναράκη, Θ. (1979), *Αιτιακή Εξήγηση και Κοινωνική Ερμηνεία των Τεχνών στον D. Hume*, (Διδακτορική διατριβή), Τ. Φιλοσοφία Α.Π.Θεσσαλονίκης.
- Πουρνάρη Μ. (1994), *David Hume: Η Κριτική της Αιτιότητας ως Απόπειρα Θεμελίωσης μιας «Αληθούς Μεταφυσικής»*, (Διδακτορική διατριβή), Τ. Φιλοσοφίας Π.Ιωαννίνων.

- Πουρνάρη Μ., «Η Σκεπτικιστική «Θεμελίωση» της Επιστήμης στον David Hume», στο *Φιλοσοφία, Επιστήμες και Πολιτική* (1998). Αθήνα 1998: Τυπωθήτω, σσ. 367-377.
- Πουρνάρη Μ., «Ντέιβιντ Χιουμ: Η Πειραματική Μέθοδος Συλλογισμού στα Ηθικά Θέματα», *Ε.Ε.Φ.Σ.Ι. Δωδώνη*, 33 (2004), 207-15.
- Πουρνάρη Μ., «Ορισμένες προβληματικές συνέπειες του κλασικού εμπειρισμού», *Επιστημονική Επετηρίδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, 19 (2006), 109-116.
- Πουρνάρη Μ., «Φυσικοκρατία και Κανονιστικότητα στην Επιστημολογία του David Hume», *Αξιολογικά*, 15 (2006), 117-30.
- Πουρνάρη Μ., «Η καντιανή ερμηνεία των μαθηματικών στον Χιουμ», στο *Για τον Ιμμάνουελ Καντ, 200 χρόνια μετά*, Τομέας Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Αθήνα: Νήσος 2006, σσ. 65-75.
- Πουρνάρη Μ., «Η Διάκριση Είναι και Δέοντος στον Ντ. Χιουμ», *Αξιολογικά* 24 (2011), 61-71.
- Read, R. and Richman, K.A. (eds.) (2000), *The New Hume Debate*, London: Routledge.
- Strawson, G. (1989), *The Secret Connexion, Causation, Realism and David Hume*, Oxford: Clarendon Press.
- Stroud, B. (1977), *Hume*, London: Routledge.
- Traiger, S. (ed.) (2006), *The Blackwell Guide to Hume's Treatise*, Oxford: Blackwell.
- Tweyman, S. (ed.) (1995), *David Hume: Critical Assessments*, 6 τόμοι, Oxford: Routledge.
- Wright, J. P. (1983), *The Sceptical Realism of David Hume*, Manchester University Press, Manchester.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- *Hume Studies*

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ Δ.Δ.Π.Μ.Σ. «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	B
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ Θέμα: «Έννοιες της ελευθερίας στον νεοελληνικό στοχασμό» (ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΕΛΕΝΗ ΛΕΟΝΤΣΙΝΗ)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, σεμινάρια (με προσκεκλημένους ομιλητές), ερμηνευτική κειμένων, ανάλυση φιλοσοφικών επιχειρημάτων	3	8	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Εξειδικευμένης επιστημονικής περιοχής μεταπτυχιακού επιπέδου, ανάπτυξης δεξιοτήτων και κριτικής σκέψης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην αγγλική Γλώσσα)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	ΤΒΑ		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Μάθημα ειδίκευσης μεταπτυχιακού επιπέδου που εντάσσεται στον κλάδο της Νεοελληνικής Φιλοσοφίας και ειδικότερα στην ηθική και πολιτική φιλοσοφία του νεοελληνικού στοχασμού και ειδικότερα αυτής του Νεοελληνικού Διαφωτισμού πριν και μετά την Ελληνική Επανάσταση του 1821. Στόχος του μαθήματος είναι να καταδείξει πώς η φιλοσοφική προσέγγιση μπορεί να χρησιμοποιηθεί στη συζήτηση και την κατανόηση της πολιτικής φιλοσοφικής σκέψης της νεοελληνικής φιλοσοφίας. Θα παρουσιαστούν και θα αξιολογηθούν τα κυριότερα επιχειρήματα που χαρακτηρίζουν την πολιτική θεωρία του Ευρωπαϊκού και Νεοελληνικού Διαφωτισμού και της σύγχρονης νεοελληνικής πολιτικής θεωρίας εν γένει. Θα εξεταστούν συστηματικά και ερμηνευτικά διάφορα κείμενα των νεοελλήνων διαφωτιστών καθώς και ευρωπαϊών φιλοσόφων που έχουν επηρεάσει την σύγχρονη νεοελληνική σκέψη. Έμφαση δίδεται στην έννοια της ελευθερίας, όπως αυτή εξετάζεται στα λόγια κείμενα του νεοελληνικού διαφωτισμού.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να γνωρίζει και να εξηγήσει, με τη χρήση αναλυτικών δεξιοτήτων, κριτικής σκέψης και φιλοσοφικού επιχειρήματος, τα ακόλουθα:

- Να κατανοήσει το πρόβλημα της περιοδολόγησης της νεοελληνικής φιλοσοφίας.
- Να είναι σε θέση να εξηγήσει την διαμάχη αρχαίων και νεοτέρων και την έννοια της ελευθερίας (*Anticomania versus Modernity*).
- Να κατανοήσει τη διαφορά ανάμεσα στις αρχαίες και τις νεότερες έννοιες της ελευθερίας και τις ευρωπαϊκές επιδράσεις στον νεοελληνικό στοχασμό (Rousseau, Montesquieu, Condorcet, Condillac, Constant, κ.ά).
- Να κατανοήσει και να εξηγήσει την διακήρυξη των δικαιωμάτων του Ρήγα Βελεστινλή και την έννοια της ελευθερίας.
- Να κατανοήσει και να εξηγήσει την έννοια της ελευθερίας στο έργο του Αδαμάντιου Κοραή.
- Να κατανοήσει και να εξηγήσει την έννοια της ελευθερίας στην *Ελληνική Νομαρχία*.
- Να κατανοήσει και να εξηγήσει την έννοια της ελευθερίας κατά τον Βενιαμίν Λέσβιο.
- Να κατανοήσει και να εξηγήσει την έννοια της ελευθερίας κατά τον Ιώσηπο Μοισιόδακα.
- Να κατανοήσει και να εξηγήσει τις έννοιες της ελευθερίας στο πολιτικό και κοινωνικό έργο του Κυθήριου λόγιου Θεόδωρου Στάθη-Μπιρμπιλίου (μέσα 1800 αι.-1819).
- Να κατανοήσει και να εξηγήσει την έννοια της ελευθερίας κατά τον Πέτρο Βράϊλα-Αρμένη.
- Να κατανοήσει και να εξηγήσει την έννοια της ελευθερίας κατά τον Γεώργιο Κοζάκη-Τυπάλδο.
- Να συλλάβει την επικαιρότητα του νεοελληνικού πολιτικού στοχασμού, σε σχέση και με την Ελληνική Επανάσταση του 1821 και τη διαμόρφωση της ελληνικής εθνικής ταυτότητας και του νεοελληνικού κράτους.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογικών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Λήψη αποφάσεων	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Αυτόνομη εργασία	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Ομαδική εργασία	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
	Άλλες...

- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη Εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

(3) ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αρχαίος και νέος πολιτισμός στον νεοελληνικό στοχασμό. Αρχαίες, νεότερες και σύγχρονες προσεγγίσεις. Αρχαίες και νεότερες έννοιες της ελευθερίας. Η διαμάχη μεταξύ «αρχαίων και νεοτέρων» στον νεοελληνικό στοχασμό. *Anticomania versus Modernity*: Η διαμάχη αρχαίων και νεοτέρων και η έννοια της ελευθερίας. Ο καθρέφτης της αρχαιότητας: αρχαία φιλοσοφία και νεοελληνική φιλοσοφία. Ευρωπαϊκές επιδράσεις στον νεοελληνικό στοχασμό (Rousseau, Montesquieu, Condillac, Condorset, Constant, Bentham, J.S. Mill κ.ά). Η ελληνική φιλοσοφία κατά τον 16^ο και 17^ο αι.: Χριστόφορος Κοντολέων, Ιωάννης Κωττούνιος και Επίσκοπος Κυθήρων Μάξιμος Μαργούνιος. Τα Συνταγματικά κείμενα της Επτανήσου Πολιτείας (1800-1807) και η έννοια της ελευθερίας. Η διακήρυξη των δικαιωμάτων του Ρήγα Βελεστινλή και η έννοια της ελευθερίας. Η έννοια της ελευθερίας στο έργο του Αδαμάντιου Κοραή. Ελευθερία, δουλεία και φυσικές ανισότητες κατά τον Αδαμάντιο Κοραή στην έκδοση του *Αριστοτέλους Πολιτικών* (1821). Η έννοια της ελευθερίας στην *Ελληνική Νομαρχία*. Η έννοια της ελευθερίας κατά τον Βενιαμίν Λέσβιο. Έννοιες της ελευθερίας στο πολιτικό και κοινωνικό έργο του Κυθήριου λόγιου Θεόδωρου Στάθη-Μπιρμπιλίου (μέσα 18ου αι.-1819). Η έννοια της ελευθερίας κατά τον Πέτρο Βράϊλα-Αρμένη. Η έννοια της ελευθερίας κατά τον Γεώργιο Κοζάκη-Τυπάλδο. Ελευθερία και δημοκρατία στον νεοελληνικό στοχασμό. Η επικαιρότητα του νεοελληνικού πολιτικού στοχασμού, σε σχέση και με την Ελληνική Επανάσταση του 1821 και τη διαμόρφωση της ελληνικής εθνικής ταυτότητας και του νεοελληνικού κράτους.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο ή/και εξ αποστάσεως εκπαίδευση (με χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας MS TEAMS ή άλλης διαδικτυακής πλατφόρμας).	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση και στην Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση και στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις & Σεμινάρια	50
	Συγγραφή εργασίας/φιλοσοφικού δοκιμίου	100
	Αυτοτελής μελέτη	50
	Σύνολο Μαθήματος	200

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης

Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Εκ-θεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη/ Άλλες

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

I. Γραπτή εργασία (80%)

II. Δημόσια παρουσίαση (προαιρετική)

III. Κριτήρια αξιολόγησης:

Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών θα γίνει από την ενεργό τους συμμετοχή στα μαθήματα, που θα γίνουν στο πλαίσιο του μαθήματος, και κυρίως με την εκπόνηση γραπτής εργασίας (φιλοσοφικού δοκιμίου) στην οποία σημασία έχει η χρήση αναλυτικών δεξιοτήτων, κριτικής σκέψης και φιλοσοφικού επιχειρήματος. Θα υπάρχει δυνατότητα προφορικής εξέτασης για φοιτητές/τριες με ειδικές δεξιότητες.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Συλλογικός Τόμος, *Η έννοια της ελευθερίας στον νεοελληνικό στοχασμό*, Ημίτομος πρώτος, Κέντρον Ερεύνης Ελληνικής Φιλοσοφίας, Ακαδημία Αθηνών, Αθήνα 1996.
- Συλλογικός Τόμος, *Η έννοια της ελευθερίας στον νεοελληνικό στοχασμό*, Ημίτομος δεύτερος, Κέντρον Ερεύνης Ελληνικής Φιλοσοφίας, Ακαδημία Αθηνών, Αθήνα 1997.
- B. Anelli, 'Benjamin Constant et la guerre pour l'indépendance de la Grèce : deux lettres inédites (1824 et 1825)', *Annales Benjamin Constant*, 20 (1997), σσ. 153-161.
- Δ.Γ. Αποστολόπουλος, «Ρήγας και Montesquieu. Σκέψεις γύρω από μία μετάφραση που λανθάνει», *Ο Εραμιστής*, 22 (1992), σσ. 108-116.
- Ρ. Αργυροπούλου, *Η φιλοσοφική σκέψη στην Ελλάδα από το 1828 ως το 1922*, ανθολογία κειμένων με εισαγωγή και σχόλια, Ευρωπαϊκές επιδράσεις και προσπάθειες για μια εθνική φιλοσοφία, τόμ. Α', Γνώση, Αθήνα 1995.
- Ρ. Αργυροπούλου, *Νεοελληνικός ηθικός και πολιτικός στοχασμός*, εκδ. Βάνια, Θεσσαλονίκη 2003.
- R. D. Argyropoulos, 'Diversité des theories liberals en Grèce au XIXe siècle', *La Revue Historique*, I (2004).
- Ρ. Αργυροπούλου, «La Mothe Le Vayer: η αρετή των αρχαίων», *Φιλοσοφία*, 35 (2005), σσ. 216-224.
- Ρ. Αργυροπούλου, «Πέτρος Βράϊλας-Αρμένης και Μάρκος Ρενιέρης: Φιλοσοφικές συγκλίσεις στη μελέτη της ιστορίας», *Κερκυραϊκά Χρονικά* (2005), περ. Β', τόμ. Β' [Αφιέρωμα στον Πέτρο Βράϊλα-Αρμένη], σσ. 8-88.
- R. Argyropoulos, "La diffusion de la pensée de Victor Cousin en Grèce au XIXe siècle", *Rue Descartes*, 51 (2006), σσ. 30-34.
- Ρ. Αργυροπούλου, «Γεώργιος Κοζάκης-Τυπάλδος: Η πολιτική ελευθερία και οι προϋποθέσεις του φιλελευθερισμού», στο Γ. Βλάχος κ.ά., *Η έννοια της ελευθερίας στον νεοελληνικό στοχασμό*, ημιτ. Α', πρόλ. Ε. Μουτσόπουλος, Ακαδημία Αθηνών, Αθήνα 1996, σ. 251-277.

- Ρ. Αργυροπούλου, «Ο Γεώργιος Κοζάκης-Τυπάλδος ανάμεσα στο Διαφωτισμό και στο Ρομαντισμό», στο *Νεοελληνικός ηθικός και πολιτικός στοχασμός. Από τον Διαφωτισμό στον Ρομαντισμό*, Βάνιας, Θεσσαλονίκη 2003, σσ. 197-209
- G. Apostolorouli, "Hegel-Studien in griechenland", *Hegel-Studien*, 21 (1986), σσ. 189-218.
- Γ. Αποστολοπούλου, *Ο εγγελιανός φιλόσοφος Ιωάννης Μενάγιας*, Ιωάννινα 1988.
- Λ. Αξελός, *Ρήγας Βελεστινλής. Σταθμοί και όρια στην διαμόρφωση της εθνικής και κοινωνικής συνείδησης στην Ελλάδα*, 2^η έκδ., εκδ. Στοχαστής, Αθήνα 2007.
- *Ρήγα Βελεστινλή. Άπαντα τα σωζόμενα*, τόμ. 5^{ος} (Π. Κιτρομηλίδης (επιμ. εισαγ. σχόλια), Βουλή των Ελλήνων, Αθήνα 2000.
- *Ρήγα Βελεστινλή. Άπαντα τα σωζόμενα*, εισαγ.-επιμ.-σχόλια Κ.Θ. Πέτσιος, 2^{ος} τόμ., Βουλή των Ελλήνων, Αθήνα 2002.
- Isaiah Berlin, «Δύο έννοιες της ελευθερίας», στο *Τέσσερα δοκίμια περί ελευθερίας*, μτφρ. Γ. Παπαδημητρίου, εκδ. Scripta, σσ. 254-332.
- Γ.Κ. Βλάχος, «Η διάδοση των ιδεών της Γαλλικής Επανάστασης στα Βαλκάνια. Η Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ρήγα Φεραίου και το σχέδιο 'Όμοσπονδίας των Λαών'», στο Γ.Κ. Βλάχος κ.ά., *Η έννοια της ελευθερίας στον νεοελληνικό στοχασμό*, ημιτ. Α', πρόλ. Ε. Μουτσόπουλος, Ακαδημία Αθηνών, Αθήνα 1996.
- Γ.Κ. Βλάχος, «Η ελληνική ιδέα στον πολιτικό σχεδιασμό του Αδαμαντίου Κοραή και του Ρήγα Φεραίου», *Υπέρεια*, 2 (1994) (Πρακτικά Β' Συνεδρίου «Φεραί-Βελεστίνo-Ρήγας», Βελεστίνo, 2-4 Οκτωβρίου 1992), σελ. 535-543.
- Πέτρος Βράϊλας-Αρμένης, *Φιλοσοφικά Έργα*, Ε. Μουτσοπούλου και Α. Γλυκοφρύδου-Λεοντσίνη (επιμ.), *Corpus Philosophorum Graecorum Recentiorum*, 9 τόμ., Αθήνα 1974-2004.
- Πέτρος Βράϊλας-Αρμένης, «Ο νέος πολιτισμός παραβαλλόμενος προς τον αρχαίον», στο Ε. Μουτσόπουλου, «Εισαγωγικών Σημείωμα», στο Πέτρος Βράϊλας-Αρμένης, *Φιλοσοφικά Έργα*, τόμ. Ι, 4B, Ε. Μουτσοπούλου και Α. Γλυκοφρύδου-Λεοντσίνη (επιμ.), *Corpus Philosophorum Graecorum Recentiorum*, Αθήνα 1974, σ. 295-297.
- Λ. Ι. Βρανούσης, *Ρήγας Βελεστινλής, 1757-1798*, 2^η έκδ. επηυξημένη, Σύλλογος προς Διάδοσιν Ωφέλιμων Βιβλίων, Αθήνα 1963.
- Α. Γλυκοφρύδη-Λεοντσίνη, *Νεοελληνική αισθητική και ευρωπαϊκός Διαφωτισμός*, Αθήνα (1989, 3^η έκδ. 1998. Νέα έκδοση 2008).
- Α. Γλυκοφρύδη-Λεοντσίνη, *Νεοελληνική φιλοσοφία. Πρόσωπα και θέματα*, εκδ. Αφοι Τολίδη, Αθήνα 1993.
- Α. Γλυκοφρύδη-Λεοντσίνη, *Νεοελληνική Φιλοσοφία. Θέματα Πολιτικής και Ηθικής*, εκδ. Παν/μίου Αθηνών, Αθήνα 2001.
- Α. Γλυκοφρύδη-Λεοντσίνη, *Συστήματα Καλών Τεχνών στη Νεοελληνική Αισθητική*, εκδ. Καρδαμίτσα, Αθήνα, (2002, 2η έκδοση, 2006).
- Α. Γλυκοφρύδη-Λεοντσίνη, *Αισθητική και Τέχνη. Κριτικές Θεωρήσεις*, εκδ. Συμμετρία, Αθήνα (2005, 2^η έκδοση 2006).
- François de Callière (εκδ.), *Histoire poetique de la guerre nouvellement declare entre les anciens et les modernes*, Paris 1687.
- Β. Constant, «Η ελευθερία των αρχαίων εν συγκρίσει προς εκείνην των νεοτέρων», στο Β. Constant *Περί ελευθερίας και ελευθεριών*, εισαγ. Π. Κιτρομηλίδης, πρόλ.-επιμ. Φ. Παιονίδης, μτφρ. Ε. Κόλλια, Τ. Δαρβέρης, εκδ. Ζήτρος, Θεσσαλονίκη 2000, σσ. 33-63.

- B. Constant, *Appel aux nations chrétiennes en faveur des Grecs*, rédigé par Benjamin Constant, et adopté par le Comité des Grecs de la Société de la Morale Chrétienne, Treuttel et Wurtz, Paris 1825.
- Dascalakis, *Rhigas Velustinlis*, Paris 1937.
- Α. Δασκαλάκης, *Το πολίτευμα της Ελληνικής Δημοκρατίας του Ρήγα Βελεστινλή*, Αθήνα 1962.
- G. H. Dodge, *Benjamin Constant's Philosophy of Liberalism*, The University of North Carolina Press, Chapel Hill 1980.
- R. Dworkin, «Φιλελευθερισμός», μτφρ. Φ. Παιονίδης, εκδ. Σάκουλα, Θεσσαλονίκη 1992].
- D. Evrigenis, 'Enlightenment, Emancipation, and National Identity: Korais and the Ancients', στο P. Kitromilides (ed.), *Adamantios Korais and the European Enlightenment*, Voltaire Foundation, University of Oxford, SVEC, Oxford 2010, σσ. 91-108.
- J. Irmscher, «Τα γαλλικά συντάγματα και η 'Νέα Πολιτική Διοίκησης' του Ρήγα», *ΙΤΑΛΟΕΛΛΗΝΙΚΑ. Rivista di cultura greco-moderna* (Atti del V Convegno Nazionale di Studi Neellenici, Napoli, 15-18 maggio 1997), (1997-1998).
- J. Irmscher, «Η μορφή του ιδανικού κράτους του Ρήγα», *Υπέρεια*, 3 (2002), σελ. 691-696
- M. Fumaroli, *La querelle des Anciens et des Modernes XVIe-XVIIe siècles*, Glallimard-Folio, Paris 2001.
- G. Graham, *The Shape of the Past. A Philosophical Approach to History*, Oxford University Press, Oxford 1997.
- M. Hatziyakoumi-Noutsou, *L'interêt de A. Coray pour l'histoire*, mémoire de D.E.A., Paris 1988.
- G. P. Henderson, *Η αναβίωση του ελληνικού στοχασμού (1620-1830)*, μετάφρ. Φ. Κ. Βώρου, Αθήνα 1994.
- S. Holmes, *Benjamin Constant and the Making of Modern Liberalism*, Yale University Press, New Haven and London 1984.
- D. Hume (1777), 'Of the Populousness of Ancient Nations', στα δοκίμιά του *Essays, Moral, Political and Literary*, Oxford University Press, Eugene F. Miller (εκδ.), with an apparatus of variant readings from the 1889 edition by T.H. Green and T.H. Grose, Liberty Classics, Indianapolis, 2η έκδ., 1987, σσ. 377-463.
- Juden, 'Accueil et rayonnement de la pensée de Benjamin Constant sur la religion', στο *Benjamin Constant, Madame de Staël et le Groupe de Coppet*, Actes du Deuxième Congrès de Lausanne à l'occasion du 150e anniversaire de la mort de Benjamin Constant et du Troisième Colloque de Coppet (15-19 Juillet 1980), The Voltaire Foundation and Institut Benjamin Constant, Oxford & Lausanne 1982, σσ. 151-166.
- J. S. Mill, *Περί ελευθερίας*, μτφρ. Ν. Μπαλλής, εκδ. Επίκουρος, Αθήνα 1983, σσ. 19-99.
- R. Mulgan, 'Liberty in Ancient Greece', στο Z. Pelczynski & J. Gray (εκδ.), *Conceptions of Liberty in Political Philosophy*, The Athlone Press, London 1984, σσ. 7-26.
- Α. Κελεσιδου, «Η έννοια της ελευθερίας στο έργο του Αδαμάντιου Κοραή», στο *Η έννοια της ελευθερίας στον νεοελληνικό στοχασμό*, ημ.τ. Α', πρόλ. Ε. Μουτσόπουλος, Ακαδημία Αθηνών, Αθήνα 1996, σσ. 35-110.
- Π. Μ. Κιτρομηλίδη, *Ι. Μοισιόδαξ. Οι συντεταγμένες της βαλκανικής σκέψης τον 18ο αιώνα*, εκδ. Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα 1985.
- P. M. Kitromilides, 'Jeremy Bentham and Adamantios Korais', *The Bentham Newsletter*, 9 (1985), σσ. 34-48.
- Π. Κιτρομηλίδης, *Η Γαλλική Επανάσταση και η Νοτιανατολική Ευρώπη*, εκδ. Διάπτων, Αθήνα 1990.

- Π. Κιτρομηλίδης, «Η συμβολή της ευρωπαϊκής πολιτικής σκέψης στη δημιουργία του ελληνικού φιλελευθερισμού. Η δεύτερη Εθνοσυνέλευση του 1862-1864 και η απήχηση των ιδεών του Τζων Στιούαρτ Μιλλ στην Ελλάδα», στο Αραμπατζής, Ε. κ.ά., *Ο φιλελευθερισμός στην Ελλάδα. Φιλελεύθερη θεωρία και πρακτική στην πολιτική και στην κοινωνία της Ελλάδος*, Βιβλιοπωλείον της «Εστίας», Αθήνα 1991, σσ. 49-78.
- Π. Κιτρομηλίδης, *Νεοελληνικός Διαφωτισμός*, εκδ. ΜΙΕΤ, Αθήνα 1996.
- P. Kitromilides, *Enlightenment and Revolution. The Making of Modern Greece*, Harvard University Press, Harvard 2013.
- [Paschalis M. Kitromilides](#) & [Constantinos Tsoukalas](#) (eds), *The Greek Revolution. A Critical Dictionary*, Harvard University Press, 2021.
- Δ. Καραμπερόπουλος, «Επιβίωση του Συντάγματος του Ρήγα στους Επαναστάτες του 1821», *Υπέρεια*, 5 (2010), σ. 7-19.
- Δ. Καραμπερόπουλος, «Γιατί ο Ρήγας διάλεξε χάρτη της αρχαίας Ελλάδος ως πρότυπο της Χάρτας της Ελλάδος;», *Υπέρεια*, 4 (2006), σελ. 591-603.
- Γ. Κοζάκης-Τυπάλδος, *Φιλοσοφικόν δοκίμιον περί της προόδου και της πτώσεως της παλαιάς Ελλάδος*, Αθήνα 1839.
- W. Kymlicka, *Η πολιτική φιλοσοφία της εποχής μας*, μτφρ. Γρηγόρης Μολύβας, εκδ. Πόλις, Αθήνα 2005.
- Β. Κύρκος, «Ο Ρήγας και ο φωτισμός του Γένους», *Υπέρεια*, 4 (2006), σελ. 631-652.
- Β. Κύρκος, «Το πολιτικό όραμα του Ρήγα και οι πολιτικές εκτιμήσεις του Κοραή για τον αναγεννώμενο Ελληνισμό», *Υπέρεια*, 5 (2010), (Πρακτικά Ε΄ Συνεδρίου «Φεραί-Βελεστίνο-Ρήγας», Βελεστίνο, 4-7 Οκτωβρίου 2007), σ. 937-948.
- J. M. Levine, *Humanism and History: Origins of Modern English Historiography*, Cornell University Press, Ithaca 1987.
- J. M. Levine, *The Battle of the Books: History and Literature in the Augustan Age*, Ithaca, New York 1991.
- J. M. Levine, *Between the Ancients and the Moderns: Baroque Culture in Restoration England*, Yale University Press, New Haven 1999.
- Ν. Ι. Πανταζόπουλος, *Μελετήματα για τον Ρήγα Βελεστινλή*, Επιστημονική Εταιρεία Μελέτης «Φερών-Βελεστίνου-Ρήγα», Αθήνα, χ.χ.
- Α. Μάνεσης, *Η φιλελεύθερη και δημοκρατική ιδεολογία της Επανάστασης του 1821*, Αθήνα 1987.
- Manesis, 'L'activité et les projets politiques d'un patriote grec dans les Balkans vers la fin du XVIIIe siècle', *Balkan Studies*, III (1962), σελ. 75-118.
- M. Melzer, J. Weinberger and M. R. Zinman (εκδ.), *History and the Idea of Progress*, Cornell University Press, Ithaca & London 1995.
- E. Moutsopoulos, *Petros Vrailas-Armenis*, Twayne Publs., New York 1974.
- Ε. Μουτσόπουλος, «Ο φιλόσοφος και πολιτικός Πέτρος Βράϊλας Αρμένης πριν και ύστερα από την Ένωσιν», *Κερκυραϊκά Χρονικά* (2005), περ. Β΄, τόμ. Β΄ [Αφιέρωμα στον Πέτρο Βράϊλα-Αρμένη], σσ. 15-18.
- Π. Νούτσος, *Νεοελληνική φιλοσοφία. Οι ιδεολογικές διαστάσεις των ευρωπαϊκών της προσεγγίσεων*, εκδ. Κέδρος, Αθήνα 1981.
- Π. Νούτσος, «Η παρουσία του Hegel στη νεοελληνική φιλοσοφική σκέψη», *Δωδώνη*, 10 (1981), σσ. 37-48.

- P. Noutsos, 'De la nation au peuple: Rhigas et Coray', *Epsilon*, 2 (1988), σελ. 23-30.
- Π. Νούτσος (επιμ.), *Η σοσιαλιστική σκέψη στην Ελλάδα από το 1875 έως το 1974*, τόμ. Α: *Οι σοσιαλιστές διανοούμενοι και η πολιτική λειτουργία της πρώιμης κοινωνικής κριτικής (1875-1907)*, Γνώση, Αθήνα 1990.
- P. Noutsos, 'Rigas Velestinlís: dimension sociale et politique de la citoyenneté', *ΙΤΑΛΟΕΛΛΗΝΙΚΑ. Rivista di cultura greco-moderna* (Atti del Convegno Internazionale: Rigas Velestinlís: bicentenario della morte, Napoli, 15-18 maggio 1997), VII (1999-2000), σελ. 31-40.
- J. Lachs, 'Mill and Constant: A Neglected Connection in the History of the Idea of Liberty', *History of Philosophy Quarterly*, 9, 1 (1992), σσ. 87-96.
- Ε. Λεοντσίνη, «Η φιλελεύθερη-κοινοτιστική διαμάχη στη σύγχρονη αναλυτική πολιτική φιλοσοφία», *Ελληνική Φιλοσοφική Επιθεώρηση*, 22, 64 (2005), σσ. 23-34.
- Ε. Λεοντσίνη, «Η ηθική και πολιτική διάσταση του Ιονίου Συντάγματος του 1817», στο Γ. Πεντόγαλος, Π. Γ. Καλλιγιάς και Δ. Μινώτος (επιμ.), *Πρακτικά ΣΤ' Διεθνούς Πανιονίου Συνεδρίου* (Ζάκυνθος, 23-27/09/97), Κέντρο Μελετών Ιονίου και Εταιρεία Ζακυνθιακών Σπουδών, University Studio Press, Αθήνα 2001, τόμ. 2^{ος}, σσ. 403-412.
- Ε. Λεοντσίνη, «Εγχώριος Περιουσία Κυθήρων: ιστορία και πολιτική», στο Γ. Ν. Λεοντσίνης και Ν. Γλυτσός (επιμ.), *Κύθηρα: Μύθος και Πραγματικότητα, Εκκλησία, Εκπαίδευση, Φιλοσοφία*, Πρακτικά του Α' Διεθνούς Συνεδρίου Κυθηραϊκών Μελετών (Κύθηρα, 20-24 Σεπτεμβρίου 2000), Ελεύθερο Ανοικτό Πανεπιστήμιο Δήμου Κυθήρων, Αθήνα 2003, τόμ. 3^{ος}, σσ. 241-251.
- Ε. Λεοντσίνη, «Τα συνταγματικά κείμενα της Επτανήσου Πολιτείας και η έννοια της ελευθερίας», στο Γ. Μοσχόπουλος (επιμ.), *Η Επτάνησος Πολιτεία (1800-1807)*, Εταιρεία Κεφαλληνιακών Μελετών, Αργοστόλι 2003, σσ. 431-437.
- Ε. Λεοντσίνη, «Η ολοκλήρωση της έκδοσης των φιλοσοφικών έργων του Πέτρου Βράιλα-Αρμένη: μία ευτυχής συγκυρία», *Κερκυραϊκά Χρονικά* (2005), περ. Β', τόμ. Β' (Αφιέρωμα στον Πέτρο Βράιλα-Αρμένη), σσ. 273-277. [Αναδημοσίευση στο περιοδικό *Πλάτων*, 54 (2004-2005), σσ. 432-437].
- Ε. Λεοντσίνη, «Η ελληνική φιλοσοφία κατά τον 16^ο και τον 17^ο αι.: Χριστόφορος Κοντολέων, Ιωάννης Κωπτούνιος και Επίσκοπος Κυθήρων Μάξιμος Μαργούνιος», στο *Επιστημονική Έρευνα στα Κύθηρα*, Πρακτικά Επιστημονικού Συμποσίου, Κύθηρα 19-21 Σεπτεμβρίου 2003, εκδ. Ανοικτού Πανεπιστημίου Δήμου Κυθήρων, Αθήνα 2008, σσ. 279-293.
- Ε. Λεοντσίνη, «Έννοιες της ελευθερίας: αρχαίος και νέος πολιτισμός στο φιλοσοφικό έργο του Πέτρου Βράιλα-Αρμένη», στο *Πρακτικά Η' Διεθνούς Πανιονίου Συνεδρίου* (Κύθηρα, 21-25 Μαΐου 2006), τόμ. IV. Β: Επτανησιακός Πολιτισμός (Μέρος Α'), εκδ. Εταιρεία Κυθηραϊκών Μελετών, Κύθηρα 2009, σσ. 481-507.
- Ε. Λεοντσίνη, «Μορφές φιλίας στα *Στοιχεία Ηθικής* του Βενιαμίν Λέσβιου: Αρχαίες, νεότερες και σύγχρονες προσεγγίσεις», στο *Αγία Σιών. Επιστημονική Επετηρίς Ιεράς Μητροπόλεως Μυτιλήνης, Ερεσού και Πλωμαρίου*, 4 (2009) [2013] [*Πρακτικά Πανελληνίου Επιστημονικού Συνεδρίου με θέμα «Νεοελληνικός Διαφωτισμός. Η περίπτωση του Βενιαμίν Λέσβιου»* (Πλωμάρι Λέσβου, 19-20 Ιουνίου 2009), Τομέας Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και Λέσχη Πλωμαρίου «Βενιαμίν ο Λέσβιος»], σσ. 146-158.
- Ε. Λεοντσίνη, «Η θεμελίωση της πολιτικής κοινωνίας: από τον Αριστοτέλη στον Hobbes και τον Locke», *Φιλοσοφία*, 43, II (2013), σσ. 74-109.
- Ε. Λεοντσίνη, «Έννοιες της ελευθερίας στο έργο του Ρήγα: αρχαία παράδοση, νέος πολιτισμός και κοινωνική ισότητα», *Υπέρεια*, 6 (2014), σσ. 861-881.

- Ε. Λεοντσίνη, «Δημοκρατία και ελευθερία κατά τον Γεώργιο Κοζάκη-Τυπάλδο: Επιδράσεις και Πρωτοτυπία», *Κερκυραϊκά Χρονικά*, Β, τόμ. ΙΑ΄ (Πρακτικά Ι΄ Πανιόνιου Συνεδρίου, Κέρκυρα, 30 Απριλίου-4 Μαΐου 2014), Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών, Κέρκυρα 2017, σσ. 115-131.
- Ε. Λεοντσίνη, «Ένοιες της ελευθερίας: αρχαίος και νέος πολιτισμός στο πολιτικό και κοινωνικό έργο του Κυθήριου λόγιου Θεόδωρου Στάθη-Μπιρμπιλίου (μέσα 18ου αι.-1819)», στο Ηλίας Τουμασάτος (επιμ.) & Γεώργιος Μοσχόπουλος (επιμ.), *Πρακτικά των Εργασιών του ΙΑ΄ Διεθνούς Πανιόνιου Συνεδρίου* (Κεφαλονιά, 21-25 Μαΐου 2018), τόμ. ΙV: Φιλολογία, Φιλοσοφία, Γλωσσολογία, Λαογραφία, Εταιρεία Κεφαλληνιακών Ιστορικών Ερευνών, Αργοστόλι 2019, σσ. 879-889.
- Ε. Λεοντσίνη, «Κοινωνισμός και φιλελευθερισμός στο έργο του Πέτρου Βράιλα Αρμένη: μία μορφή ήπιου πατριωτισμού», *Κεφαλληνιακά Χρονικά*, 19 (2019), σσ. 289-302.
- F. Rosen, *Bentham, Byron, and Greece: Constitutionalism, Nationalism, and Early Liberal Political Thought*, Clarendon Press, Oxford 1992.
- F. Rosen, *Ο ελληνικός εθνικισμός και ο βρετανικός φιλελευθερισμός*, μτφρ. Μ. Χατζηϊωάννου, Ετήσια Διάλεξη «Κ. Θ. Δημαρά», 1997, Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, Αθήνα 1998.
- M. Sandel, *Ο φιλελευθερισμός και τα όρια της δικαιοσύνης*, μτφρ. Κατερίνα Γεωργοπούλου, εκδ. Πόλις, Αθήνα 2003.
- Α. Σβώλος, *Τα «Ελληνικά Συντάγματα» 1822-1952. Η συνταγματική ιστορία της Ελλάδος*, 3^η έκδ., Στοχαστής, Αθήνα 1972.
- J. Schlobach, *Η ανακάλυψη των πολιτισμών στον 18^ο αιώνα*, μετάφρ. Ρ. Πολυκανδριώτη, Ετήσια Διάλεξη «Κ. Θ. Δημαρά», 1996, Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, Αθήνα 1997.
- H. Sée, *L'évolution de la pensée politique en France au XVIIIe siècle*, Paris 1925.
- Q. Skinner, *Liberty before Liberalism*, Cambridge University Press, Cambridge 1998.
- Σ. Σπέντζας, «Ο ανθρωπισμός του Ρήγα θεμέλιο των ηθικών και κοινωνικών του αρχών και επιδιώξεων», *Υπέρεια*, 4 (2006), σελ. 793-815.
- Ά. Ταμπάκη, *Περί νεοελληνικού Διαφωτισμού. Ρεύματα ιδεών και διάλογοι επικοινωνίας με τη δυτική σκέψη*, εκδ. Ergo, Αθήνα 2004.
- M. Thom, 'The Ancient City and the Medieval Commune: Liberty in the light of the French Revolution', στο P. M. Kitromilides (εκδ.), *From Republican Polity to National Community. Reconsiderations of Enlightenment Political Thought*, Voltaire Foundation, Oxford 2003, σσ. 191-228.
- Κ. Θ. Πέτσιος, *Η περί φύσεως συζήτηση στη νεοελληνική σκέψη. Όψεις της φιλοσοφικής διερεύνησης από τον 15^ο ως τον 19^ο αιώνα*, Ιωάννινα 2002.
- Κ. Θ. Πέτσιος, «Η Νεοελληνική φιλοσοφία από τα μέσα του 15^{ου} αιώνα μέχρι το 1821», στο *Ιστορία των Ελλήνων*, τόμ. 8, εκδ. Δομή, Αθήνα.
- Κ.Θ. Πέτσιος, «Παρατηρήσεις στην πολιτική σκέψη του Ρήγα», *Δωδώνη*, Γ, ΚΗ (1999).
- P. Pettit, *A Theory of Freedom, Polity*, Oxford 2001.
- R. Porter, 'Ancients and Moderns', στο J. W. Yolton (εκδ.), *The Blackwell Companion to the Enlightenment*, Blackwell, Oxford 1995.

- D. Rowland, *The Culture of the High Renaissance: Ancients and Moderns in Sixteenth-century Rome*, Cambridge University Press, Cambridge 2001.
- Frederick Rosen, *Ο ελληνικός εθνικισμός και ο βρετανικός φιλελευθερισμός*, Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, Αθήνα 1998.
- Q. Skinner, *Liberty before Liberalism*, Cambridge University Press, Cambridge 1998.
- J. M. Arouet Voltaire, 'Les Anciens et les modernes, ou la toilette de Madame de Pompadour', στο J. van den Heuval (ed.), *Mélanges*, Pléiade, Paris 1961.
- J. W. Yolton (εκδ.), *The Blackwell Companion to the Enlightenment*, Blackwell, Oxford 1995.
- Π. Χιώτης, *Η παράδοση του Διαφωτισμού στην Ελλάδα*, Αθήνα 1998.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ Δ.Δ.Π.Μ.Σ. «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	B
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ II Θέμα: «Οι «γλώσσες» της φιλοσοφίας στον εικοστό αιώνα: Η διαμάχη αναλυτικής και ηπειρωτικής φιλοσοφίας». (ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΓΚΟΛΦΩ ΜΑΓΓΙΝΗ)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	14	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://www.philosophy.uoi.gr		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το σεμινάριο αποσκοπεί στα ακόλουθα:

1. στην εξοκείωση του/της φοιτητή/τριας με την αντιπαράθεση μεταξύ των δύο κυρίαρχων «παραδειγμάτων» στο πεδίο της φιλοσοφίας του εικοστού αιώνα με έμφαση στις δεκαετίες του '10 και του '20, δηλ. στην περίοδο γένεσης της συγκεκριμένης θεωρητικής αντιπαράθεσης, με συστηματική πραγμάτευση των βασικών φιλοσοφικών ρευμάτων και των εκπροσώπων κάθε φιλοσοφικού ρεύματος.
2. στη θεώρηση της αντιπαράθεσης με όρους μεθοδολογικούς, με αφορά δηλ. στη γλώσσα και τις βασικές στοχεύσεις του φιλοσοφείν στον εικοστό αιώνα. Μέσα από το πρίσμα αυτό η έμφαση δεν θα δοθεί τόσο στην ιστορικοφιλοσοφική όσο στη συστηματική, εν πολλοίς μεταφιλοσοφική, προσέγγιση των φιλοσοφικών θεωρήσεων στις οποίες θα δοθεί η έμφαση, με πρωτεύουσες αναφορές, αφενός, τη φιλοσοφική θεωρία της γλωσσολογίας και, αφετέρου, τη φαινομενολογική φιλοσοφία.
3. στο να κατηγοριοποιήσει θεωρητικές τάσεις και κείμενα εντός των δύο βασικών «παραδειγμάτων» όπου κινείται η σύγχρονη φιλοσοφία, το αναλυτικό «παράδειγμα» και το ηπειρωτικό «παράδειγμα», να καταφέρει να αφομοιώσει τα βασικά σημεία ρήξης μεταξύ των δύο «παραδειγμάτων» (the analytic-continental divide) αλλά και τις μεταξύ τους συνάψεις και τις γέφυρες που έχουν οικοδομηθεί τις τελευταίες δεκαετίες, με όρους τόσο συστηματικούς όσο και ιστορικούς.
4. στην τοποθέτηση των συγκεκριμένων αντίπαλων φιλοσοφικών θεωρήσεων στο ευρύτερο πολιτισμικό περιβάλλον της πνευματικής ζωής της Ευρώπης στις πρώτες δεκαετίες του εικοστού αιώνα και την αξιολόγηση της επίδρασής τους στις επιστήμες, την τέχνη και τα γράμματα, καθώς και την ανάδειξη της σχέσης του με άλλα επιστημολογικά και γνωσιοθεωρητικά.
5. Στη σκιαγράφηση των βασικών σταδίων εξέλιξης της αντιπαράθεσης των δύο αυτών κυρίαρχων φιλοσοφικών «παραδειγμάτων» εντός της σύγχρονης φιλοσοφίας έως και τις μέρες μας.
6. στην ανάδειξη της σημασίας που είχε η συγκεκριμένη αντιπαράθεση για την ευρύτερη διαμόρφωση των φιλοσοφικών ιδιωμάτων και υφών στο ευρύ πεδίο της φιλοσοφίας του εικοστού και εικοστού πρώτου αιώνα.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογικών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Λήψη αποφάσεων	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Αυτόνομη εργασία	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Ομαδική εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Άλλες...

Ένα σεμινάριο με σαφή ερευνητικό-μεθοδολογικό προσανατολισμό όπως το «Ερευνητική Μεθοδολογία II» αναπτύσσει τις δεξιότητες, φιλοσοφικές και άλλες, του φοιτητή/της φοιτήτριας ως προς τα εξής:

1. προάγει την προσεκτική, μεθοδολογικά αυστηρή και ιστορικά υποψιασμένη προσέγγιση στα μείζονα φιλοσοφικά έργα της σύγχρονης φιλοσοφίας με τη μέριμνα για την εκτίμηση της ιδιοσυστασίας τους και τον σεβασμό προς τα ποικίλα φιλοσοφικά ιδιώματα που αναπτύσσονται εντός των πολλών ρευμάτων φιλοσοφικής σκέψης στην πρόσφατη ιστορία της φιλοσοφίας,
2. καλλιεργεί την αναλυτική σκέψη και τον κριτικό αναστοχασμό επάνω σε βασικές φιλοσοφικές έννοιες και φιλοσοφικά επιχειρήματα που πρέπει να τοποθετούνται μέσα στα φιλοσοφικά τους συγκείμενα με απώτερο στόχο να αποφεύγονται οι προκαταλήψεις και τις προεπιλημμένες θεωρητικές αποφάσεις υπέρ ή κατά του ενός ή του άλλου φιλοσοφικού

ρεύματος ή φιλοσοφικής σχολής,

3. καλλιεργεί τη δεξιότητα της διάκρισης, εννοιολογικής και επιχειρηματολογικής, και αναπτύσσει την αφομοίωση εξειδικευμένων φιλοσοφικών γλωσσών.

(3) ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σε έναν πρώτο χρόνο το σεμινάριο επιχειρεί να εντοπίσει και να επεξεργαστεί τα βασικά στοιχεία της μετάβασης από τη φιλοσοφία του δεκάτου ενάτου στη φιλοσοφία του εικοστού αιώνα. Στο πλαίσιο αυτό γίνεται αναφορά τόσο στο ζήτημα της μεθοδολογίας των ηθικών επιστημών ή των επιστημών του πνεύματος, για παράδειγμα στον J. St. Mill και στον W. Dilthey, όσο και στις φυσικές επιστήμες και τα μαθηματικά, για παράδειγμα τη διένεξη του G. Frege με τον J. St. Mill, όσο και στην κρίση θεμελίων των μαθηματικών. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στη γένεση της σύγχρονης γλωσσολογίας στο έργο του G.E. Moore ως απάντηση στην επιδείνωση του νεοεγγελισμού, στη θεωρία των περιγραφών στον B. Russell και την πρώιμη αντιπαράθεση του L. Wittgenstein με τον μέντορά του στο Tractatus Logico-Philosophicus. Με αυτές τις βασικές αναφορές επιχειρείται μια γενεαλογική ανάλυση της ανάδυσης του γλωσσολογικού φιλοσοφικού ιδιώματος, όπως αυτό αναπτύχθηκε στις πρώτες τρεις δεκαετίες του εικοστού αιώνα.

2. Σε έναν δεύτερο χρόνο, το ενδιαφέρον εστιάζει στη φιλοσοφική σκηνή της Γερμανίας τις πρώτες τρεις δεκαετίες του εικοστού αιώνα με ιδιαίτερη αναφορά, αφενός, στα ρεύματα του νεοκαντιανισμού και της φαινομενολογίας στον E. Husserl, τον M. Heidegger και τον M. Scheler. Στη συνέχεια, ένα ζήτημα που μας απασχολεί είναι οι απαρχές των δύο μειζόνων «παραδειγμάτων» στο πεδίο της σύγχρονης φιλοσοφίας, που είναι το αναλυτικό (analytic) και το ηπειρωτικό (continental) «παραδειγμα» και στο επίκεντρο του ενδιαφέροντός μας έρχεται η ρήξη μεταξύ των δύο αυτών «παραδειγμάτων», η οποία τοποθετείται από πολλούς στη διαμάχη του τέλους της δεκαετίας του 1920 μεταξύ R. Carnap και M. Heidegger στα πεδία της λογικής, της γνωσιοθεωρίας και της οντολογίας.

3. Σε έναν τρίτο χρόνο, στο επίκεντρο έρχεται οι από τη δεκαετία του '60 κι εξής απόπειρες γεφύρωσης της γενέθλιας αντιπαράθεσης μεταξύ του γλωσσολογικού και του ηπειρωτικού ιδιώματος και εντοπίζονται οι φορείς και τα πιθανά σημεία σύγκλισής τους.

4. Σε έναν τέταρτο χρόνο, επιχειρείται η συνολική εκτίμηση του τρόπου που η συγκεκριμένη αντιπαράθεση λειτούργησε σε παραδειγματικό επίπεδο, διαμορφώνοντας διαφορετικές μεθοδολογικές στοχεύσεις και προάγοντας διαφορετικά γλωσσικά ιδιώματα.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Με φυσική παρουσία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση των Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία, στην επικοινωνία με τους φοιτητές και στη συγγραφή της εργασίας.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμινάρια	100
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	70
	Συγγραφή εργασίας	120
	Εβδομαδιαίες εργασίες/ασκήσεις	60
Σύνολο Μαθήματος	350	

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης

Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκ- θεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημό- σια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμη- νεία, Άλλη / Άλλες

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική
Μέθοδοι αξιολόγησης: Συνδυασμός μεθόδων

Κριτήρια αξιολόγησης: Εβδομαδιαίες εργασίες σύντομης ανάπτυξης & ασκήσεις, εργασία εξαμήνου

Σεμιναριακές παρουσιάσεις: ΝΑΙ

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Πρωτογενής ελληνόγλωσση βιβλιογραφία

1. Ayer A.J., Γλώσσα, αλήθεια και λογική, μετάφραση: Λ. Τάταρη-Ντουριέ, Σύναλμα, Αθήνα 1994.
2. Moore George Edward, Αναίρεση του ιδεαλισμού, μετάφραση: Ν.Μακρής, εκδ. Δρόμων, Αθήνα 2010.
3. Χάιντεγκερ Μάρτιν, Είναι και Χρόνος, τόμος πρώτος, μετάφραση: Γ. Τζαβάρας, Δωδώνη, Γιάννινα-Άθήνα 1978 και 1985.
4. Χάιντεγκερ Μάρτιν & Κασσίρερ Έρνστ, Η διαμάχη του Νταβός, εκδ. Έρμα, Αθήνα, 2019.
5. Χούσερλ Έντμουντ, Η φαινομενολογία ως αυστηρή επιστήμη, μετάφραση-εισαγωγή Ν. Σκουτερόπουλος, εκδ. Ροές, Αθήνα.
6. Wittgenstein Ludwig, Tractatus Logico-Philosophicus, μετάφραση: Θ. Κιτσόπουλος, επιμέλεια: Ζ. Λορεντζάτος, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 1978.

Δευτερογενής ελληνόγλωσση βιβλιογραφία

1. Βιρβιδάκης Στέλιος, «Αναλυτική και ηπειρωτική φιλοσοφία: Κριτήρια αναγνώρισης και διάκρισης», Νεύσις 14 (2006), σελ. 3-47.
2. Βιρβιδάκης Στέλιος, «Η αναλυτική φιλοσοφία στην Ελλάδα». Στο: Ελληνική Φιλοσοφική Εταιρεία: Η φιλοσοφία στα Βαλκάνια σήμερα. Philosophy in Balcan Countries Today. Επιμ. Μυρτώ Δραγώνα-Μονάχου. «Καρδαμίτσα», Αθήνα 1994, 239-244.
3. Βιρβιδάκης Στέλιος, «Η διαμόρφωση των σχέσεων μεταξύ αναλυτικής και ηπειρωτικής φιλοσοφίας: γεφυρώνοντας το χάσμα», Αφιέρωμα στον Παντελή Μπασάκο, Γ. Φαράκλας Β. Κινητή (επιμ.) (υπό έκδοση).
4. Βιρβιδάκης Στέλιος, «Η πολεμική των γάλλων αναλυτικών φιλοσόφων», Νέα Εστία 1780 (2005), σελ. 75-86.
5. Critchley Simon, Ηπειρωτική φιλοσοφία. Όλα όσα πρέπει να γνωρίζετε, μετάφραση: Γ. Κακολύρης-Γ. Σακκά, Το Βήμα/Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2006.
6. Friedman Michael, Χωριστοί δρόμοι. Κάρναπ, Κασσίρερ και Χάιντεγκερ, Εκκρεμές, Αθήνα 2017.
7. Gay Peter, Η πνευματική ζωή στη Δημοκρατία της Βαϊμάρης (1919-1933), Νησίδες, Θεσσαλονίκη 2000.
8. Habermas Jürgen, «Η κριτική της μεταφυσικής ως υπονόμηση του δυτικού ορθολογισμού: Heidegger» στου ίδιου, Ο φιλοσοφικός λόγος της νεωτερικότητας, μτφρ. Λ. Αναγνώστου-Α. Καραστάθη, Αλεξάνδρεια, Αθήνα 1993, σελ. 169-202.
9. [συλλογικό έργο], Η κρίση στη φυσική και η Δημοκρατία της Βαϊμάρης. Η πολιτισμική ιστορία της κβαντικής θεωρίας, ΠΕΚ, Ηράκλειο-Άθήνα 2012.
10. Παντελής Μπασάκος, Τρεις γλώσσες της φιλοσοφίας: Αριστοτέλης, Χούσερλ, Βιτγκενστάιν, Βιβλιοπωλείον της Εστίας, Αθήνα 2006.
11. Σατελέ Φρανσουά, Η Φιλοσοφία, τ. Δ': Ο εικοστός αιώνας, μετάφραση: Κ. Παπαγιώργης, Εκδ. Γνώση, Αθήνα 1985.
12. Τσινόρεμα Σταυρούλα, Γλώσσα και κριτική: Ο Wittgenstein για το νόημα, τη γνώση, τις αξίες, Liberal Books, Αθήνα 2014.
13. Χατζημυυσής Αντώνης, «Αναλυτική και Ηπειρωτική Φιλοσοφία: Μεθοδολογικές Παρατηρήσεις», Δευκαλίων 30/1-2 (2013), 188-294.
14. Χατζημυυσής Αντώνης, Φιλοσοφικά πορτρέτα, εκδ. Πόλις, Αθήνα, 2017.

ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Dummett Michael, *The Nature and Future of Philosophy*, Columbia University Press, New York 2010 [υπό έκδοση στην ελληνική: Η φύση και το μέλλον της φιλοσοφίας, εκδ. Εκκρεμές, Αθήνα].
2. Jackson F., Smith M. (eds), *The Oxford Handbook of Contemporary Philosophy*, Oxford University Press, Oxford-New York 2008.
3. Moran Dermot, "The Analytic-Continental Divide: Teaching Philosophy in an Age of Pluralism", in: D. Evans, I Kucuradi (eds), *Teaching Philosophy in the Eve of Twenty-First Century*, Meteksan, Ankara 1998, 119-154.
4. Prado C.G. (ed.), *A House Divided: Comparing Analytic and Continental Philosophy*, Humanity Books, Amherst 2003.
5. J.Reynolds, W. James, Ed. Mares (eds), *Postanalytic and Metacontinental: Crossing Philosophical Divides*, Continuum, London-New York 2010.
6. Trakakis Nick, "Doing Philosophy in Style: A New Look at the Analytic/Continental Divide", *Philosophy Compass* 7 (2012), 919-942.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ Δ.Δ.Π.Μ.Σ. «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	B
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ (ΔΙΔΑΣΚΩΝ: ΑΝΑΠΛ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΡΑΝΤΗΣ)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	8	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://www.ecourse.uoi.gr		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το μάθημα «Φιλοσοφία των Κοινωνικών Επιστημών» αποσκοπεί στην εισαγωγή και ανάλυση κεντρικών εννοιών της «Αισθητικής Θεωρίας» του Theodor W. Adorno καθώς και να δείξει την επικαιρότητα του απώτερου σκοπού της, της διάσωσης του όχι-ταυτόσημου. Αφετηρία του μαθήματος είναι η αναζήτηση του συστηματικού τόπου της τέχνης του 20ού αι., ειδικά μετά τη βαρβαρότητα του Auschwitz, και του ρόλου της τέχνης στον εφθαρμένο πολιτισμό. Εν συνεχεία θα ανακατασκευασθεί αναδρομικά η Φιλοσοφία της Τέχνης του Th. W. Adorno μέσω της κριτικής αναμέτρησης με την καντιανή Αισθητική του ωραίου και του υψηλού, με την εγελιανή φιλοσοφία της τέχνης και την ψυχαναλυτική θεωρία της τέχνης. Έτσι, θα μας δοθεί η δυνατότητα να αναλύσουμε τις βασικές κριτικές κατηγορίες της φιλοσοφίας της τέχνης του Adorno: τον αινιγματικό και γλωσσικό χαρακτήρα του έργου τέχνης, τη διαμεσολάβηση μίμησης και ορθολογικότητας, την αισθητική εμπειρία και την ευτυχία της γνώσης, για να καταλήξουμε στην κατανόηση της ουτοπίας του Adorno για τη διάσωση του όχι-ταυτόσημου. Στην κριτική ανασκόπηση και στον τελικό απολογισμό του μαθήματος θα γίνει πραγμάτευση των ερωτημάτων, πρώτον, αν μπορούμε στην εποχή μας να υπερβούμε τον χωρισμό κοινωνίας και τέχνης και, δεύτερον, αν και κατά πόσον μπορεί η τέχνη να συμβάλει στην πραγματοποίηση μιας έλλογης κοινωνίας στην εποχή μας. Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι σπουδάστριες και οι σπουδαστές θα έχουν εισαχθεί στους κεντρικούς εννοιολογικούς αστερισμούς της Φιλοσοφίας της Τέχνης του Adorno και θα είναι σε θέση να πραγματευθούν κριτικά ερωτήματα και προβλήματα της σύγχρονης Φιλοσοφίας της Τέχνης και της Αισθητικής Θεωρίας. Στο φροντιστήριο του μαθήματος θα αναλυθούν και θα σχολιασθούν κριτικά αποσπάσματα από το έργο του Theodor W. Adorno «Αισθητική Θεωρία».

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Λήψη αποφάσεων	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Αυτόνομη εργασία	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Ομαδική εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον	
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	

Οι ικανότητες που καλλιεργούνται στο πλαίσιο του μαθήματος είναι:

η αυτόνομη και ομαδική εργασία,
η εργασία σε διεπιστημονικό πλαίσιο,
ο σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα,
η άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
και η ανάλυση και επίλυση γνωσιοθεωρητικών – μεταφυσικών,
αλλά και επίκαιρων προβλημάτων της εποχής μας.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η Κοινωνική Θεωρία και η Αισθητική

1. Ο συστηματικός τόπος της τέχνης
2. Το έργο τέχνης και το περιεχόμενο αλήθειας του
3. Τέχνη και κοινωνία
4. Η θεωρία της τέχνης στον Kant και τον Hegel
5. Η θεωρία της τέχνης στον Freud
6. Αίνιγμα, γραφή, ερμηνεία
7. Ο γλωσσικός χαρακτήρας της τέχνης

8. Η διαμεσολάβηση της μίμησης και της ορθολογικότητας
9. Η αισθητική εμπειρία και η ευτυχία της γνώσης
10. Η ουτοπία της διάσωσης του όχι-ταυτόσημου
11. Κριτική αποτίμηση και τελικός απολογισμός

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές και στην εκπόνηση εργασιών.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Διαλέξεις</p>	<p>26</p>
	<p>Φροντιστήριο</p>	<p>10</p>
	<p>Μελέτη βιβλιογραφίας</p>	<p>24</p>
	<p>Παρουσίαση εργασίας</p>	<p>40</p>
	<p>Συγγραφή εργασίας</p>	<p>100</p>
	<p>Σύνολο Μαθήματος</p>	<p>200</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτή εργασία, παρουσίαση εργασίας, ανάλυση, σχολιασμός κειμένων και επίλυση προβλημάτων στο Φροντιστήριο, πρόσβαση σε ξενόγλωσση βιβλιογραφία (γερμανική, αγγλική, γαλλική). Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίου, επιτρέπεται η χρήση κάθε σχετικού βιβλίου καθώς και η εκτενής χρήση της προτεινόμενης βιβλιογραφίας. Τα κριτήρια της αξιολόγησης: Παρακολούθηση/συμμετοχή: 30% Γραπτή εργασία, παρουσίαση εργασίας, εργασία στο φροντιστήριο: 20% Γραπτή εξέταση: 50%</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Πηγές

- Adorno, Theodor W.: *Ästhetische Theorie* (1970), in Theodor W. Adorno, *Gesammelte Schriften*, τόμ. 7, Rolf Tiedemann (Hg.), Frankfurt am Main: Suhrkamp, 5η έκδ. 1990. Ελλ. μτφρ. Λευτέρης Αναγνώστου, *Αισθητική Θεωρία*, Αθήνα: εκδόσεις Αλεξάνδρεια, 2000.
- Benjamin, Walter: *Das Kunstwerk im Zeitalter seiner technischen Reproduzierbarkeit*, Berlin: Suhrkamp 2012. Ελλ. μτφρ. Α. Οικονόμου, Το έργο τέχνης την εποχή της δυνατότητας τεχνικής αναπαραγωγής του, στο Walter Benjamin, *Για το έργο τέχνης. Τρία δοκίμια*, Αθήνα: εκδόσεις Πλέθρον, 2013.
- Hegel, Georg Wilhelm Friedrich: *Vorlesungen über die Philosophie der Kunst*, Hamburg: Meiner Verlag 2003.
- Kant, Immanuel: *Kritik der Urteilskraft*, Κ. Vorländer (επιμ.), Hamburg: Meiner, 7η έκδ. 1990. Ελλ. μτφρ. Κ. Ανδρουλιδάκης, *Η κριτική της κριτικής δύναμης*, Αθήνα: εκδόσεις Σμίλη, 2013.
- Schüller, Marco (επιμ.): *Texte zur Ästhetik. Eine kommentierte Ästhetik*, Darmstadt: WBG, 2013.

Βιβλιογραφία

- Baumeister, Thomas: *Die Philosophie der Künste von Plato bis Beuys*, Darmstadt: WBG, 2012.
- Gehlmann-Siefert: Annemarie, *Einführung in die Ästhetik*, München: UTB 1995.
- Gehlmann-Siefert: Annemarie, *Einführung in Hegels Ästhetik*, München: UTB 2005.
- Γιανναράς, Αναστάσιος: *Θέματα παραδοσιακής και σύγχρονης Αισθητικής. Πανεπιστημιακές παραδόσεις*, Αθήνα: εκδόσεις Παπαζήση, 1975.
- Henke, W. Roland: «Der dialektische Ansatz», στο Martina und Jörg Peters (επιμ.), *Moderne Philosophie-Didaktik. Basistexte*, Hamburg: Meiner, 2019 (71-83).
- Lindner, Burkhardt / Lüdke, W. Martin: *Materialien zur ästhetischen Theorie. Theodor W. Adornos Konstruktion der Moderne*, Frankfurt am Main: Suhrkamp, 1985.
- Merleau-Ponty, M.: *Η αμφιβολία του Σεζάν. Το μάτι και το πνεύμα*, ελλ. μτφρ. Α. Μουρίκη. Αθήνα: Νεφέλη, 1991.
- Paetzold, Heinz: *Neomarxistische Ästhetik I: Bloch-Benjamin*, Düsseldorf: Pädagogischer Verlag Schwann, 1974.
- Paetzold, Heinz: *Neomarxistische Ästhetik II: Adorno-Marcuse*, Düsseldorf: Pädagogischer Verlag Schwann, 1974.
- Rantis, Konstantinos: «Adornos Theorie der Kulturindustrie. Eine kritische Bewertung in Zeiten kapitalistischer Globalisierung», στο Martin Niederauer / Gerhard Schweppenhäuser (επιμ.), „*Kulturindustrie*“: *Theoretische und empirische Annäherungen an einen populären Begriff*, Wiesbaden: Springer VS, 2018 (87-104).
- Rantis, Konstantinos: «Kants Kritik der Urteilskraft und Marcuses Befreiung der Natur», *Zeitschrift für kritische Theorie*, τχ. 48/49, 2019 (14-29).
- Ράντης, Κωνσταντίνος: *Εισαγωγή στη διαλεκτική. Από τον Πλάτωνα ως τον Μαρκούζε*, Αθήνα: εκδόσεις Αλεξάνδρεια, 2015.
- Quent, Marcus / Lindner, Eckardt (επιμ.): *Das Versprechen der Kunst. Aktuelle Zugänge zu Adornos ästhetischer Theorie*, Wien / Berlin: Verlag Turia + Kant, 2014.
- Scheer, Brigitte: *Einführung in die Philosophische Ästhetik*, Darmstadt: WBG, 1997.
- Trebeß, Achim (επιμ.): *Metzler Lexikon Ästhetik. Kunst, Medien, Design und Alltag*, Stuttgart / Weimar: Verlag J.B. Metzler, 2006.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ Δ.Δ.Π.Μ.Σ. «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ – ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ (ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΑΓΛΑΪΑ ΜΕΛΛΑ)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	8	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο(δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το μάθημα πραγματεύεται τη θεωρία της δικαιοσύνης του John Rawls. Πιο συγκεκριμένα, αναλύονται οι μεθοδολογικές και φιλοσοφικές προϋποθέσεις της συμβολαικής κατασκευής και οι αρχές δικαιοσύνης, στις οποίες καταλήγουν οι έλλογοι συμβαλλόμενοι. Οι παραδόσεις ακολουθούν τη διανοητική πορεία του φιλοσόφου από τη *Θεωρία της Δικαιοσύνης* στον *Πολιτικό Φιλελευθερισμό*,

επιχειρώντας μια κριτική ανασυγκρότηση των κομβικών σημείων της θεωρίας του.

Στο πρώτο μέρος του μαθήματος, τίθεται ως αφετηρία η συμβολαική

κατασκευή του Rawls στη *Θεωρία της Δικαιοσύνης* και εξετάζονται το πέπλο της άγνοιας και η αρχή της ακριβοδικίας σε συνδυασμό με τις αποκαλούμενες

«ασθενείς προϋποθέσεις» της θεωρίας. Στη συνέχεια επιχειρείται η σύνδεση του συμβολαικού επιχειρήματος με το επιχείρημα της «αναστοχαστικής ισορροπίας». Αναλύεται η καντιανή ερμηνεία της θεωρίας της δικαιοσύνης και η δυνατότητα των αρχών της να λειτουργήσουν ως αρχές αυτονομίας με την

καντιανή έννοια. Τέλος, επιχειρείται μια προσέγγιση του ιδεώδους του προσώπου και διερευνάται η δυνατότητα σύγκλισης του δικαίου και του αγαθού στο πλαίσιο μιας ευτεταγμένης κοινωνίας.

Στο δεύτερο μέρος του μαθήματος, τίθεται ως αφετηρία το δεδομένο του πλουραλισμού και αναλύονται οι δύο βασικές διαισθητικές ιδέες, του προσώπου ως ελεύθερου και ίσου και της κοινωνίας ως ακριβοδικαίου συστήματος κοινωνικής συνεργασίας, οι οποίες, κατά τον Rawls, αναδύονται από τη σύγχρονη δυτική κουλτούρα. Στη συνέχεια εξετάζονται οι διαφοροποιήσεις στην αντίληψη του προσώπου και στην πρωταρχική θέση σε σχέση με τη *Θεωρία της Δικαιοσύνης*, με άξονα την «πολιτική στροφή» του Rawls και τον αντιμεταφυσικό πρακτικό πολιτισμό του *Πολιτικού Φιλελευθερισμού* που θέτει ως στόχο τη συμφιλίωση. Σε αυτό το πλαίσιο εξετάζεται η θεμελιώδης διαφοροποίηση μεταξύ «ευλόγου» και «ορθολογικού» και διερευνάται η δυνατότητα σύγκλισης της πολλαπλότητας των περιεκτικών δογμάτων στην ίδια πολιτική αντίληψη δικαιοσύνης σε μια «επάλληλη συναίνεση».

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα πρέπει να είναι σε θέση:

1. Να θεματοποιούν τα βασικά γνωρίσματα της σύγχρονης φιλελεύθερης θεωρίας.
2. Να ανασυγκροτούν τα κομβικά σημεία της θεωρίας του Rawls και να αποκωδικοποιούν τα βασικά στοιχεία της συμβολαικής κατασκευής του.
3. Να αντιλαμβάνονται τη διαφορά μεταξύ περιεκτικού και πολιτικού φιλελευθερισμού.
4. Να κατανοούν την έννοια της αυτονομίας και να προσεγγίζουν κριτικά τη σχέση με την ετερότητα.
5. Να αναγνωρίζουν τα όρια του ελεύθερου δημόσιου λόγου.
6. Να διακρίνουν τη δυνατότητα ύπαρξης μιας φιλελεύθερης κοινότητας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Ανάλυση φιλοσοφικών κειμένων και εννοιών.
- Συγκρότηση και διατύπωση φιλοσοφικών επιχειρημάτων.
- Βιβλιογραφική έρευνα στη βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου και έρευνα με τη χρήση τεχνολογίας.
- Αυτόνομη εργασία.
- Προαγωγή ελεύθερης σκέψης.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.
- Σεβασμός στην αξία του ανθρώπινου προσώπου.
- Ευαισθητοποίηση σε ζητήματα κοινωνικής δικαιοσύνης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

I. Εισαγωγή: ο φιλελευθερισμός του 20^{ου} αιώνα

II. Η Θεωρία της Δικαιοσύνης

1. Η προβληματική της δικαιολόγησης των αρχών δικαιοσύνης

1.1 Η συμβολαϊκή κατασκευή του Rawls

1.2 Η πρωταρχική θέση και ο πέπλος της άγνοιας

1.3 Αμεροληψία και αμοιβαιότητα

2. Το επιχείρημα της συνεκτικότητας

2.1 Οι περιεσκεμμένες κρίσεις σε αναστοχαστική ισορροπία

2.2 Η διπλή βάση δικαιολόγησης της θεωρίας

3. Οι αρχές δικαιοσύνης

3.1 Η αρχή της ίσης μεγαλύτερης ελευθερίας

3.2 Η αρχή της διαφοράς

3.3. Η αρχή της ακριβοδίκαιης ισότητας ευκαιριών

4. Το δίκαιο και το αγαθό

4.1 Η καντιανή ερμηνεία

4.2 Η έννοια του εύλογου σχεδίου ζωής

4.3 Η σύζευξη αγαθού και δικαίου

III. Ο Πολιτικός Φιλελευθερισμός

1. Η πολιτική στροφή του Rawls

1.1 Το πρακτικό καθήκον της φιλοσοφίας

1.2 Ο αντιμεταφυσικός προσανατολισμός της θεωρίας

1.3 Εύλογο vs. ορθολογικού

1.3.1 Η ικανότητα για ένα αίσθημα δικαιοσύνης

1.3.2 Η ικανότητα για μια αντίληψη αγαθού

2. Οι δύο θεμελιώδεις διαισθητικές ιδέες

2.1 Τα πρόσωπα ως ελεύθερα και ίσα

2.2 Η κοινωνία ως ακριβοδίκαιο σύστημα κοινωνικής συνεργασίας

3. Το ιδεώδες της κοσμοθεωρητικής ανεκτικότητας

3.1 Το δεδομένο του εύλογου πλουραλισμού

3.2 Πολιτική αντίληψη και περιεκτικά δόγματα

3.3. Η ιδέα του ελεύθερου δημόσιου λόγου

4. Η φιλοσοφία ως συμφιλίωση

4.1 Το αίτημα της επάλληλης συναίνεσης

4.2 Επάλλη συναίνεση και *modus vivendi*

4.3 Το αγαθό της πολιτικής κοινωνίας

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>													
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία και στην επικοινωνία με τους φοιτητές.</p>													
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία</p> <p>Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας/ εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th> <th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>Παρουσίαση εργασίας</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>Συγγραφή εργασίας</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>200</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	30	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	30	Παρουσίαση εργασίας	40	Συγγραφή εργασίας	100	Σύνολο Μαθήματος	200	
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου													
Διαλέξεις	30													
Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	30													
Παρουσίαση εργασίας	40													
Συγγραφή εργασίας	100													
Σύνολο Μαθήματος	200													
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική</p> <p>Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτή εργασία και παρουσίαση της / ανάλυση, σχολιασμός κειμένων / πρόσβαση σε ελληνική και ξενόγλωσση βιβλιογραφία.</p> <p>Κριτήρια της αξιολόγησης: Παρακολούθηση/συμμετοχή/μελέτη: 30% Παρουσίαση εργασίας: 20% Γραπτή εργασία: 50%</p>													

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Baier, K., 1989. "Justice and the Aims of Political Philosophy". *Ethics* 99, 4, σελ. 771-190.
- Barry, B., 1995. "John Rawls and the Search for Stability". *Ethics* 105/4, σελ. 874– 915.
- Baumrin, B., 1975. "Autonomy in Kant and Rawls". *Midwest Studies in Philosophy* 1/1, σελ. 55 – 57.
- Cohen, G.A., 2008. *Rescuing Justice and Equality*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Cohen, J., 1993. "Moral Pluralism and Political Consensus." Στο: *The Idea of Democracy*. Eds. David Copp, Jean Hampton and John Roemer. Cambridge: Cambridge University Press, σελ. 270 – 292.
- Daniels, N. (ed.), 1989. *Reading Rawls. Critical Studies on Rawls' A Theory of Justice*. Stanford California: Stanford University Press.
- Darwall, S., 1976. "A Defense of the Kantian Interpretation." *Ethics* 86/2, σελ.164 – 170.
- Freeman, D. (ed.), 2003. *The Cambridge Companion to Rawls*. New York: Cambridge University Press.
- Ζουμπουλάκης, Σ. (επιμ.), 2015. *Δικαιοσύνη και Δίκαιο*. Αθήνα: Αρτος Ζωής.
- Habermas, J., 1995. "Reconciliation Through the Public Use of Reason: Remarkson John Rawls's Political Liberalism". *Journal of Philosophy* 92, σελ. 109 – 131.
- Hampton, J., 1989. "Should Political Philosophy Be Done Without Metaphysics?" *Ethics* 99/4, σελ. 791 – 814.
- Hill Jr., Th., 1994. "The Stability Problem in *Political Liberalism*". *PacificPhilosophical Quarterly* 75, σελ. 333 – 352.
- Καντ, Ι., 1984. *Τα θεμέλια της μεταφυσικής των ηθών*. Μτφρ. Γ. Τζαβάρας.Αθήνα: Δωδώνη.
- Korsgaard, C., 1996. *Creating the Kingdom of Ends*. Cambridge: CambridgeUniversity Press.
- Kymlicka, W., 1989. *Liberalism, Community and Culture*. Oxford: OxfordUniversity Press.
- Μελά, Λ., 2007. *John Rawls. Η προβληματική του συμβολαίου*. Αθήνα: ΙδρυμαΣάκη Καράγιωργα.
- Μελά, Λ. (επιμ.), 2018. *Δοκίμια σύγχρονης πολιτικής φιλοσοφίας. Δικαιοσύνη, ελευθερία, αρετή*. Αθήνα: Παπαζήσης.
- Μιχαλάκης, Α., 2013. *Το δίκαιο και το αγαθό. Δοκίμιο για τη θεωρία τηςδικαιοσύνης του John Rawls*. Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
- Nagel, T., 2011. *Ισότητα και μεροληψία*. Μτφρ. Κ. Κουκουζέλης & Π. Φλέσσας.Αθήνα: Εκκρεμές.
- O'Neill, O., 1986. "The Public Use of Reason". *Political Theory* 14/4, σελ. 523 –551.
- Παπαγεωργίου, Κ., 1994. *Η πολιτική δυνατότητα της δικαιοσύνης. Συμβόλαιο καισυναίνεση στον John Rawls*. Αθήνα: Νήσος.
- Pettit, Ph., 2005. "Rawls's Social Ontology". *Politics, Philosophy and Economics* 4,σελ. 157– 174.
- Pogge, Th., 1989. *Realizing Rawls*. Ithaca, N.Y.: Cornell University Press
- Rawls, J., 2001. *Θεωρία της Δικαιοσύνης*. Μτφρ. Φ. Βασιλόγιαννης, Β. Βουτσάκης, Φ. Παιονίδης, Ν. Στυλιανίδης, Α. Τάκης. Αθήνα: Πόλις.

- Rawls, J., 2002. *Το Δίκαιο των Λαών και «Η ιδέα του δημόσιου λόγου αναθεωρημένη»*. Μτφρ. Α. Παπασταύρου. Αθήνα: Ποιότητα.
- Rawls, J., 2004. *Πολιτικός Φιλελευθερισμός*. Μτφρ. Σ. Μαρκέττος. Αθήνα:Μεταίχμιο.
- Rawls, J., 2006. *Η δίκαιη κοινωνία. Η δικαιοσύνη ως ακριβοδικία. Μια αναδιατύπωση*. Μτφρ. Φ. Παιονίδης. Αθήνα: Πόλις.
- Rawls, J., 2016. *Κοινωνική δικαιοσύνη και καντιανή ηθική*. Επιμ. Α. Μιχαλάκης. Αθήνα: Liberal Books.
- Rawls, J., 2021. *Διαλέξεις στην ιστορία της πολιτικής φιλοσοφίας*. Μτφρ. Γ. Μολύβας & Α. Μελά. Αθήνα: Κριτική
- Richards H. & Weithman P. (eds.), 1999. *The Development and Main Outlines of Rawls's Theory of Justice* (The Philosophy of Rawls, 1). New York: Garland Publishing Inc.
- Richards H. & Weithman P. (eds.), 1999. *The Two Principles and Their Justification* (The Philosophy of Rawls, 2). New York: Garland Publishing Inc.
- Richards H. & Weithman P. (eds.), 1999. *Opponents and implications of A Theory of Justice* (The Philosophy of Rawls, 3). New York: Garland Publishing Inc.
- Richards H. & Weithman P. (eds.), 1999. *Moral Psychology and Community* (The Philosophy of Rawls, 4). New York, Garland Publishing Inc., 1999.
- Richards H. & Weithman P. (eds.), 1999. *Reasonable Pluralism* (The Philosophy of Rawls, 5). New York, Garland Publishing Inc., 1999.
- Sandel, M., 2003. *Ο φιλελευθερισμός και τα όρια της δικαιοσύνης*. Μτφρ. Κ. Γεωργοπούλου. Αθήνα: Πόλις.
- Scheffler, S., 1994. "The Appeal of *Political Liberalism*." *Ethics* 105/1, σελ. 4 – 22.
- Simony, A. & Weinstein, D., 2001. *The New Liberalism: Reconciling Liberty and Community*. Cambridge: Cambridge University Press.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ Δ.Δ.Π.Μ.Σ. «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΙΑΣ (ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΓΚΟΛΦΩ ΜΑΓΓΙΝΗ)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	8	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://www.philosophy.uoi.gr		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλή-λου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προ-σόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το σεμινάριο αποσκοπεί στα ακόλουθα:

1. στην εξοικείωση του/της φοιτητή/τριας με τον τρόπο που η φιλοσοφία στη συστηματική της διάσταση συμπλέκεται με την ιστορικότητα των φιλοσοφικών ερωτημάτων με τρόπο ώστε να συνυφαίνεται άρρηκτα με αυτή.
2. στον εντοπισμό των βασικών οδών που ακολουθούν μείζονες φιλόσοφοι προκειμένου να συνομιλήσουν με την ιστορία της φιλοσοφίας, ιδιαιτέρως από την Αναγέννηση και εξής.
3. στην ανίχνευση «παραδειγμάτων» ανάγνωσης της ιστορίας της φιλοσοφίας από τον Διαφωτισμό και εξής με βασικά σημεία αναφοράς τους Vico και Kant τον 18^ο αιώνα, τον Hegel και Schleiermacher στο πρώτο μισό του 19^{ου} αιώνα, τους Dilthey, Heidegger και Cassirer στη στροφή από τον δέκατο ένατο στον εικοστό αιώνα.
4. στην τοποθέτηση του ζητήματος της φιλοσοφικής ιστοριογραφίας στο ευρύτερο πλαίσιο της «ιστορίας πρόσληψης» των κειμένων με κεντρικές αναφορές τον τρόπο παράδοσης της αρχαίας φιλοσοφικής γραμματείας.
5. στη σκιαγράφηση της μεταφιλοσοφικής αντιπαράθεσης μεταξύ ηπειρωτικής και αναλυτικής παράδοσης όσον αφορά την ιστορικότητα των φιλοσοφικών ζητημάτων, καθώς και τις πρόσφατες προσπάθειες μετριάσμου της.
6. στην ανάδειξη της βαρύνουσας σημασίας που έχει για τη φιλοσοφία η ιστορικότητά της με τρόπο όχι δοξογραφικό αλλά αναστοχαστικό και κριτικό..

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις/Λήψη αποφάσεων	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Αυτόνομη εργασία	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Ομαδική εργασία	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
	Άλλες...

Ένα σεμινάριο με σύνθετο ερμηνευτικό και κριτικό προσανατολισμό αναπτύσσει τις δεξιότητες, φιλοσοφικές και άλλες, του φοιτητή/της φοιτήτριας, ως προς τα εξής:

1. προάγει την προσεκτική, ιστορικά υποψιασμένη προσέγγιση στα μείζονα φιλοσοφικά έργα της σύγχρονης φιλοσοφίας με τη μέριμνα για την εκτίμηση της ιδιουσυστασίας τους και τον σεβασμό προς τα ποικίλα φιλοσοφικά ιδιώματα που προκύπτουν από την ιστορική αναδίπλωση του φιλοσοφείν,
2. καλλιεργεί την αναλυτική σκέψη και τον κριτικό αναστοχασμό επάνω σε βασικές φιλοσοφικές έννοιες και φιλοσοφικά επιχειρήματα που πρέπει να τοποθετούνται μέσα στα φιλοσοφικά τους συγκεκριμένα με απώτερο στόχο να αποσοβείται η απλουστευτική και συγχρονική θεώρηση των φιλοσοφικών ερωτημάτων,
3. ενθαρρύνει τη δεξιότητα της διάκρισης, εννοιολογικής και επιχειρηματολογικής, και αναπτύσσει την αφομοίωση εξειδικευμένων φιλοσοφικών ρευμάτων και τάσεων.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Πώς διαβάζουμε ένα φιλοσοφικό κείμενο; Τη ιστορικότητα ως βασική συνιστώσα της φιλοσοφικής ερμηνείας.
2. Το αριστοτελικό κείμενο στο Μεσαίωνα και την Αναγέννηση: οι γλωσσικές και πολιτισμικές διαδρομές του μέσα στους αιώνες – η «ιστορία πρόσληψης» των κλασικών κειμένων.
3. Ο 17ος αιώνας και η «έριδα των αρχαίων και των μοντέρνων»: η νεωτερική σκέψη απέναντι στο παρελθόν της.
4. G. Vico και I. Kant: ο Διαφωτισμός απέναντι στο παρελθόν της φιλοσοφίας.
5. Hegel: η ιστορικότητα της φιλοσοφίας ως πυρήνας του φιλοσοφείν.
6. Οι ερμηνευτικές απαρχές της φιλοσοφίας: Schleiermacher και Dilthey.
7. Η ερμηνευτική φαινομενολογία απέναντι στην ιστορία της φιλοσοφίας (I): Heidegger και Αριστοτέλης.
8. Η ερμηνευτική φαινομενολογία απέναντι στην ιστορία της φιλοσοφίας (II): το πρόγραμμα «αποδόμησης» της δυτικής μεταφυσικής.
9. Η ερμηνευτική φαινομενολογία απέναντι στην ιστορία της φιλοσοφίας (III): η ιστορία της μεταφυσικής ως ιστορία του Είναι (Heidegger και Nietzsche).
10. Η ιστορικότητα του φιλοσοφείν ως σημείο αιχμής στην αντιπαράθεση αναλυτικής και ηπειρωτικής φιλοσοφίας στον 20ο αιώνα.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Με φυσική παρουσία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση των Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία, στην επικοινωνία με τους φοιτητές και στη συγγραφή της μεταπτυχιακής εργασίας.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας/εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμινάρια	40
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	40
	Συγγραφή εργασίας	60
	Εβδομαδιαίες εργασίες/ασκήσεις	60
	Σύνολο Μαθήματος	200

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης

Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκ- θεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημό- σια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμη- νεία, Άλλη / Άλλες

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική

Μέθοδοι αξιολόγησης: συνδυασμός μεθόδων

Κριτήρια αξιολόγησης:

Εβδομαδιαίες εργασίες σύντομης ανάπτυξης & ασκήσεις Εργασία εξαμήνου, σεμιναριακές παρουσιάσεις: ΝΑΙ

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α. Πρωτογενής βιβλιογραφία

- Cassirer E., *Η φιλοσοφία του Διαφωτισμού*, ΜΙΕΤ, Αθήνα 2013.
- Dilthey W., *Η γένεση της Ερμηνευτικής*, Ροές, Αθήνα 2010.
- Χέγκελ G., *Ο Λόγος την ιστορία. Εισαγωγή στη φιλοσοφία της ιστορίας*, Μεταίχμιο, Αθήνα 2010.
- Heidegger M., *Φαινομενολογικές ερμηνείες στον Αριστοτέλη*, Πατάκης, Αθήνα 2011.
- Heidegger M., *Εισαγωγή στη μεταφυσική*, εκδ. Αρμός, Αθήνα 2010.
- Heidegger M. *Τι είναι μεταφυσική;*, Πατάκης, Αθήνα 2012.
- Heidegger M., *Είναι και Χρόνος*, 2 τόμοι, Δωδώνη, Αθήνα/Γιάννινα 1978.
- Χάιντεγκερ Μ. & Κασσίρερ Έ., *Η διαμάχη του Νταθός*, εκδ. Έρμα, Αθήνα, 2019.
- Kant I., *Τα όνειρα ενός αλαφροϊσκιωτου επεξηγημένα μέσα από τα όνειρα της μεταφυσικής*, Εκκρεμές, Αθήνα 2020.
- Kant I., *Η διένεξη με τον Eberhard*, Παπαζήσης, Αθήνα 2021
- Kant I., *Κριτική του καθαρού Λόγου*, τόμος Α', Παπαζήσης, Αθήνα.
- Vico G., *Η νέα επιστημονική γνώση*, Gutenberg, Αθήνα 2015.
- Mirandola, *Λόγος περί της αξιοπρέπειας του ανθρώπου*, Άγρα Αθήνα 2014.
- Θωμάς Ακινάτης, *Περί του όντος και της ουσίας*, β' έκδ., Δωδώνη, Αθήνα/Γιάννινα 2013.
- Ricoeur Paul, *Περί ερμηνείας*, Έρασμος, Αθήνα 2008.
- Schleiermacher W., *Περί μετάφρασης, ερμηνείας και κριτικής*, Ροές, Αθήνα, 2017.

Β. Δευτερογενής βιβλιογραφία

- Cossutta Fr., *Η φιλοσοφία και πώς τη διαβάζουμε*, Πατάκης, Αθήνα 2002.
- Rorty R., Schneewind J., Skinner Q., *Philosophy in History*, Cambridge University Press, 2009.
- Vattimo G. (ed.), *Que peut faire la philosophie de son histoire?*, Seuil, Paris 1989.
- Pallaccio C., *Recit et reconstruction. Les fondements de la methode en histoire de la philosophie*, Vrin, Paris 2019.
- Σατελέ Φρ., *Η Φιλοσοφία*, τ. Δ': *Ο εικοστός αιώνας*, μετάφραση: Κ. Παπαγιώργης, Εκδ. Γνώση, Αθήνα 1985.
- Χατζημωυσής Αντ., «Αναλυτική και Ηπειρωτική Φιλοσοφία: Μεθοδολογικές Παρατηρήσεις», *Δευκαλίων* 30/1-2 (2013), 188-294.
- Χατζημωυσής Αντ., *Φιλοσοφικά πορτρέτα*, εκδ. Πόλις, Αθήνα 2017.
- [συλλογικό έργο] *Η κρίση στη φυσική και η Δημοκρατία της Βαϊμάρης. Η πολιτισμική ιστορία της κβαντικής θεωρίας*, ΠΕΚ, Ηράκλειο-Αθήνα 2012.
- Volpi, Franco, "Seinvergessenheit oder Logosvergessenheit? Die Diagnose der Gegenwart nach Heidegger", *Philosophisches Jahrbuch* 92 (1985), σελ. 110-115

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ Δ.Δ.Π.Μ.Σ. «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ – ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ – ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ: Γλώσσα και Νοητικά Φαινόμενα (ΔΙΔΑΣΚΩΝ: ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΑΔΗΣ)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	8	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι στην Αγγλική		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	ecourse.uoi.gr/course/view.php?id=1548		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Οι Μαθησιακοί Στόχοι του γνωστικού αντικείμενου είναι οι ακόλουθοι:

1. Η οριοθέτηση της προβληματικής του γνωστικού αντικείμενου και η κατανόηση της φιλοσοφικής δραστηριότητας για τη διερεύνηση και λειτουργία των νοητικών καταστάσεων και του γλωσσικού φαινομένου.
2. Η κατανόηση της μεθοδολογίας και της κανονιστικότητας των επιστημολογικών αρχών και κριτηρίων επιστημονικότητας.
3. Εντοπισμός του ιστορικού και κοινωνικού πλαισίου εξέλιξης των επιστημονικών εννοιών, των νοητικών καταστάσεων και των γλωσσικών φαινομένων.
4. Η ανάδειξη του φιλοσοφικού παράγοντα στην επιστημονική εφαρμογή.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις/λήψη αποφάσεων	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Αυτόνομη εργασία/Ομαδική εργασία	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

	Άλλες...

Οι γενικές ικανότητες στις οποίες αποσκοπεί η διδασκαλία του συγκεκριμένου μαθήματος είναι:

- Εντοπισμός, ανάλυση και σύνθεση επιστημονικών δεδομένων για τη διερεύνηση και εννοιολογική συγκρότηση των νοητικών καταστάσεων σε σχέση με τη λειτουργία της γλώσσας.
- Διερεύνηση και παράθεση μεθοδολογίας και κριτικής για την επίλυση των επιστημολογικών ζητημάτων στο διεπιστημονικό γνωστικό πεδίο (Φιλοσοφία της Επιστήμης - Φιλοσοφία του Νου – Φιλοσοφία της Γλώσσας).
- Συγκρότηση πλαισίου έρευνας περί ανάπτυξης και εξέλιξης των επιστημονικών εννοιών καθενός γνωστικού πεδίου.
- Εύρεση και οργάνωση μεθοδολογικών κριτηρίων αναφορικά με την κριτική δυνατότητα της δημιουργικής σκέψης.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Το «Θέατρο του Νου»
- Γνώση και Παράσταση
- Θεωρίες για τη Συνείδηση
- Προσωπική Ταυτότητα
- Γλώσσα και Νους
- Ο διάλογος της «Νέας Φιλοσοφίας της Επιστήμης» με την αναλυτική παράδοση
- «Εισιτήρια Συναγωγών» και επιστημονικά «παραδείγματα».
- «Ενάντια στη Μέθοδο» ή Προσαρμογή: Επιστημολογικές συγκλίσεις και αποστάσεις
- Γλώσσα και Ερμηνεία : Αφηγηματικότητα και Νοητικά φαινόμενα
- Η «Κοινωνία της νόησης». Ο διάλογος φιλοσοφίας και τεχνητής νοημοσύνης

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	Power point	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας/εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<p><i>Δραστηριότητα</i></p>	<p><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></p>
	Διαλέξεις	39
	<p>Ασκήσεις Πράξης που εστιάζουν στην εφαρμογή μεθοδολογιών και ανάλυση μελετών περίπτωσης σε μικρότερες ομάδες φοιτητών</p>	50
	<p>Ομαδική Εργασία σε μελέτη περίπτωσης. Εκπόνηση σχεδίων διαχείρισης έργου</p>	
	<p>Εκπαιδευτική εκδρομή / Μικρές ατομικές εργασίες εξάσκησης</p>	25
	<p>Αυτοτελής Μελέτη</p>	86
	<p>Σύνολο Μαθήματος</p>	<p>200</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ατομική αξιολόγηση κατά τη διάρκεια των μαθημάτων μέσω παρουσίασης σχεδίου εργασιών (ατομικών ή ομαδικών). • Συστηματική παρακολούθηση της συγγραφικής πορείας της εργασίας. • Παράδοση τελική γραπτής εργασίας 	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- B. Baars, *A Cognitive Theory of Consciousness*, Cambridge U. P. 1988
- D. Chalmers, *The Conscious Mind*, Oxford U. P. , 1996.
- Α. Μπαλάς, Κ. Στεργιόπουλος, *Φιλοσοφία και Επιστήμες στον Εικοστό Αιώνα*, ΠΕΚ, 2013.
- M. Williams, *Problems of Knowledge*, Oxford U. P., 2001.
- M. Donald, *Origins of the Modern Mind*, Harvard University Press, 1991
- N. Block, O. Flanagan, G. Guezeldere (eds), *The Nature of Consciousness*, 1998
- M. Minsky, *The Society of Mind*, Simon & Schuster, 1988
- F. Crick, *The Astonishing Hypothesis*, Simon & Schuster, 1990.
- J. Kim, *Philosophy of Mind*, Westview Press, 1998.
- A. P. Martinich (ed.) *The Philosophy of Language*, Oxford: Oxford U. Press, 1990
- J. Fodor, *The Language of Thought*, Harvard University Press, 1980.
- N. Humphrey, *A History of the Mind*, New York: Springer, 1992.
- W. Sellars, *Empiricism and the Philosophy of Mind*, Harvard U.P, 1997
- W. Sellars, *Science and Metaphysics*, New York: Routledge, 1967.
- Θ. Σακελλαριάδης, *Ψυχής Πείρατα : Τα μονοπάτια της Συνείδησης*, Αθήνα: Gutenberg, 2020.
- A. Sakellariadis, **“Metaphor as a Hermeneutical Design of the Mental Phenomena: The role of narrative speech in the cognitive field of the Philosophy of Mind.”**, *Selected Proceedings from the 10th Conference of the Hellenic Semiotics Society : Changing Worlds and Signs of the Times* , e Book (PDF), Volos 2016, pp. 730-738.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ Δ.Δ.Π.Μ.Σ. «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ – ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ Ο ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ (Θέμα: «Η κληρονομιά του Αριστοτέλη: Νεοαριστοτελική σύγχρονη φιλοσοφία») (ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: ΕΠΙΚΟΥΡΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΕΛΕΝΗ ΛΕΟΝΤΣΙΝΗ)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις, σεμινάρια (με προσκεκλημένους ομιλητές), ερμηνευτική κειμένων, ανάλυση φιλοσοφικών επιχειρημάτων	3	8	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Εξειδικευμένης επιστημονικής περιοχής μεταπτυχιακού επιπέδου, ανάπτυξης δεξιοτήτων και κριτικής σκέψης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/course/view.php?id=2956		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το μάθημα αποτελεί μάθημα ειδίκευσης μεταπτυχιακού επιπέδου που εντάσσεται στον κλάδο της ελληνικής φιλοσοφίας και της πρόληψης της από τον ευρωπαϊκό πολιτισμό. Στόχος του μαθήματος είναι να καταδείξει πώς η φιλοσοφική προσέγγιση μπορεί να χρησιμοποιηθεί στη συζήτηση και την κατανόηση επίμαχων φιλοσοφικών θεωριών και ειδικότερα αυτών που αναφέρονται στην πρόληψη των ιδεών του ελληνικού πολιτισμού από τη μεσαιωνική, νεότερη και σύγχρονη ευρωπαϊκή σκέψη. Ειδικότερα, θα εξεταστούν οι πολλαπλές πτυχές της πολιτικής φιλοσοφίας του Αριστοτέλη και της αριστοτελικής φιλοσοφίας εν γένει, καθώς και η επικαιρότητά της σήμερα, 2405 χρόνια μετά τη γέννησή του, καθώς βιώνεται μία αξιοσημείωτη αναβίωση της αριστοτελικής φιλοσοφίας σε πολλούς κλάδους της φιλοσοφίας, αλλά και γενικότερα της μελέτης της φιλοσοφίας του Αριστοτέλη εν γένει. Αποτελεί κοινός τόπος πως τα κείμενα του Αριστοτέλη έχουν αποτελέσει την «κυρίαρχη» ερμηνεία του φιλοσοφείν από τους Μέσους Χρόνους μέχρι την Αναγέννηση, αλλά και μετά.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος η φοιτήτρια και ο φοιτητής θα είναι σε θέση να εξηγήσει, με τη χρήση αναλυτικών δεξιοτήτων, κριτικής σκέψης και φιλοσοφικού επιχειρήματος, τα ακόλουθα:

- Να κατανοήσει επίδραση του Αριστοτέλη στη μεσαιωνική, νεότερη και σύγχρονη φιλοσοφία και για ποιους λόγους η αριστοτελική θεωρία εσφαλμένα συνδέεται μόνο με «συντηρητικές» απόψεις και τη συντηρητική θεωρία εν γένει.
- Να κατανοήσει ειδικότερα την επίδραση του Αριστοτέλη στον Νεοελληνικό Στοχασμό και στον Νεοελληνικό Διαφωτισμό.
- Να κατανοήσει την επικαιρότητα της αριστοτελικής φιλοσοφίας για την σύγχρονη ηθική, πολιτική, γνωσιολογική και λογική θεωρία.
- Να κατανοήσει την αριστοτελική φιλοσοφία και την οικειοποίησή της από σύγχρονους νεοαριστοτελικούς. Να εμβαθύνει σε αρχαίες, νεότερες και σύγχρονες φιλοσοφικές θεωρίες (αρεταϊκή ηθική θεωρία, αρεταϊκή πολιτική θεωρία, αρεταϊκή γνωσιοθεωρία, αριστοτελική επιστήμη, αριστοτελική πολιτική φιλοσοφία, κλασικός φιλελευθερισμός, μαρξισμός, εξισωτικός φιλελευθερισμός, κοινοτισμός, πολιτικός φιλελευθερισμός, ελευθερισμός, νεοφιλελευθερισμός και αστικός ρεπουμπλικανισμός).

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη Εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η επίδραση του Αριστοτέλη στη μεσαιωνική, νεότερη και σύγχρονη φιλοσοφία. Η επίδραση του Αριστοτέλη στον Νεοελληνικό Στοχασμό και στον Νεοελληνικό Διαφωτισμό. Η επικαιρότητα της αριστοτελικής φιλοσοφίας για την σύγχρονη ηθική, πολιτική, γνωσιολογική και λογική θεωρία. Η αριστοτελική φιλοσοφία και την οικειοποίησή της από σύγχρονους νεοαριστοτελικούς. Αρχαίες, νεότερες και σύγχρονες αριστοτελικές φιλοσοφικές θεωρίες (αρεταϊκή ηθική θεωρία, αρεταϊκή πολιτική θεωρία, αρεταϊκή οικονομική θεωρία, αρεταϊκή γνωσιοθεωρία και επιστημολογία.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο ή/και Εξ αποστάσεως εκπαίδευση (με χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας MS TEAMS ή άλλης διαδικτυακής πλατφόρμας).		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία και στην επικοινωνία με τους φοιτητές.		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας/εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	
	Διαλέξεις & Σεμινάρια	50	
	Συγγραφή εργασίας/φιλοσοφικού δοκιμίου	100	
	Αυτοτελής Μελέτη	50	
	Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	200	

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης

Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές

I. Γραπτή εργασία (80%)

II. Δημόσια παρουσίαση (προαιρετική)

III. Κριτήρια αξιολόγησης:

Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών θα γίνει από την ενεργό τους συμμετοχή στα μαθήματα, που θα γίνουν στο πλαίσιο του μαθήματος, και κυρίως με την εκπόνηση γραπτής εργασίας (φιλοσοφικού δοκιμίου) στην οποία σημασία έχει η χρήση αναλυτικών δεξιοτήτων, κριτικής σκέψης και φιλοσοφικού επιχειρήματος. Θα υπάρχει δυνατότητα προφορικής εξέτασης για φοιτητές/τριες με ειδικές δεξιότητες.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Συλλογικός Τόμος, *Η έννοια της ελευθερίας στον νεοελληνικό στοχασμό*, Ημίτομος πρώτος, Κέντρον Ερεύνης Ελληνικής Φιλοσοφίας, Ακαδημία Αθηνών, Αθήνα 1996.
- Συλλογικός Τόμος, *Η έννοια της ελευθερίας στον νεοελληνικό στοχασμό*, Ημίτομος δεύτερος, Κέντρον Ερεύνης Ελληνικής Φιλοσοφίας, Ακαδημία Αθηνών, Αθήνα 1997.
- B. Anelli, 'Benjamin Constant et la guerre pour l'indépendance de la Grèce : deux lettres inédites (1824 et 1825)', *Annales Benjamin Constant*, 20 (1997), σσ. 153-161.
- P. Αργυροπούλου, *Η φιλοσοφική σκέψη στην Ελλάδα από το 1828 ως το 1922*, ανθολογία κειμένων με εισαγωγή και σχόλια, *Ευρωπαϊκές επιδράσεις και προσπάθειες για μια εθνική φιλοσοφία*, τόμ. Α', Γνώση, Αθήνα 1995.
- P. Αργυροπούλου, *Νεοελληνικός ηθικός και πολιτικός στοχασμός*, εκδ. Βάνια, Θεσσαλονίκη 2003.
- P. Αργυροπούλου, «La Mothe Le Vayer: η αρετή των αρχαίων», *Φιλοσοφία*, 35 (2005), σσ. 216-224.
- P. Αργυροπούλου, «Γεώργιος Κοζάκης-Τυπάλδος: Η πολιτική ελευθερία και οι προϋποθέσεις του φιλελευθερισμού», στο Γ. Βλάχος κ.ά., *Η έννοια της ελευθερίας στον νεοελληνικό στοχασμό*, ημτ. Α', πρόλ. Ε. Μουτσόπουλος, Ακαδημία Αθηνών, Αθήνα 1996, σ. 251-277.
- P. Αργυροπούλου, «Ο Γεώργιος Κοζάκης-Τυπάλδος ανάμεσα στο Διαφωτισμό και στο Ρομαντισμό», στο *Νεοελληνικός ηθικός και πολιτικός στοχασμός. Από τον Διαφωτισμό στον Ρομαντισμό*, Βάνιας, Θεσσαλονίκη 2003, σσ. 197-209
- Bielskis, A., Leontsini, E. & Knight, K. (eds), *Virtue Ethics and Contemporary Aristotelianism: Modernity, Conflict and Politics*, 1st edition, Hardback, Bloomsbury, London 2020.
- Ρήγα Βελεστινλή. *Άπαντα τα σωζόμενα*, τόμ 2^{ος} εισαγ.-επιμ.-σχόλια Κ.Θ. Πέτσιος,, Βουλή των Ελλήνων, Αθήνα 2002.
- Ρήγα Βελεστινλή. *Άπαντα τα σωζόμενα*, τόμ. 5^{ος} (Π. Κιτρομηλίδης (επιμ. εισαγ. σχόλια), Βουλή των Ελλήνων, Αθήνα 2000.
- Isaiah Berlin, «Δύο έννοιες της ελευθερίας», στο *Τέσσερα δοκίμια περί ελευθερίας*, μτφρ. Γ. Παπαδημητρίου, εκδ. Scripta, σσ. 254-332.
- Α. Γλυκοφρύδη-Λεοντσίνη, *Νεοελληνική αισθητική και ευρωπαϊκός Διαφωτισμός*, Αθήνα (1989, 3^η έκδ. 1998. Νέα έκδοση 2008).
- Α. Γλυκοφρύδη-Λεοντσίνη, *Νεοελληνική φιλοσοφία. Πρόσωπα και θέματα*, εκδ. Αφοι Τολίδη, Αθήνα 1993.
- Α. Γλυκοφρύδη-Λεοντσίνη, *Νεοελληνική Φιλοσοφία. Θέματα Πολιτικής και Ηθικής*, εκδ. Παν/μίου Αθηνών, Αθήνα 2001.
- François de Callière (εκδ.), *Histoire poetique de la guerre nouvellement declare entre les anciens et les modernes*, Paris 1687.
- B. Constant, «Η ελευθερία των αρχαίων εν συγκρίσει προς εκείνην των νεοτέρων», στο B. Constant *Περί ελευθερίας και ελευθεριών*, εισαγ. Π. Κιτρομηλίδης, προλ.-επιμ. Φ. Παιονίδης, μτφρ. Ε. Κόλλια, Τ. Δαρβέρης, εκδ. Ζήτρος, Θεσσαλονίκη 2000, σσ. 33-63.
- B. Constant, *Appel aux nations chrétiennes en faveur des Grecs*, rédigé par Benjamin Constant, et adopté par le Comité des Grecs de la Société de la Morale Chrétienne, Treuttel et Wurtz, Paris 1825.
- G. H. Dodge, *Benjamin Constant's Philosophy of Liberalism*, The University of North Carolina Press, Chapel Hill 1980.
- D. Evrigenis, 'Enlightenment, Emancipation, and National Identity: Korais and the Ancients', στο P. Kitromilides (ed.), *Adamantios Korais and the European Enlightenment*, Voltaire Foundation, University of Oxford, SVEC, Oxford 2010, σσ. 91-108.
- M. Fumaroli, *La querelle des Anciens et des Modernes XVIe-XVIIe siècles*, Glallimard-Folio, Paris 2001.

- S. Goldhill, *Ποιος χρειάζεται τους Έλληνες; Ποιος χρειάζεται τα ελληνικά;*, μετάφρ. Γ. Κουσουνέλος, εκδ. Ενάλιος, Αθήνα 2003.
- G. P. Henderson, *Η αναβίωση του ελληνικού στοχασμού (1620-1830)*, μετάφρ. Φ. Κ. Βώρου, Αθήνα 1994.
- S. Holmes, *Benjamin Constant and the Making of Modern Liberalism*, Yale University Press, New Haven and London 1984.
- D. Hume (1777), 'Of the Populousness of Ancient Nations', στα δοκίμιά του *Essays, Moral, Political and Literary*, Oxford University Press, Eugene F. Miller (εκδ.), with an apparatus of variant readings from the 1889 edition by T.H. Green and T.H. Grose, Liberty Classics, Indianapolis, 2η έκδ., 1987, σσ. 377-463.
- J. S. Mill, *Περί ελευθερίας*, μτφρ. Ν. Μπαλλής, εκδ. Επίκουρος, Αθήνα 1983, σσ. 19-99.
- R. Mulgan, 'Liberty in Ancient Greece', στο Z. Pelczynski & J. Gray (εκδ.), *Conceptions of Liberty in Political Philosophy*, The Athlone Press, London 1984, σσ. 7-26.
- Π. Κιτρομηλίδης, «Η συμβολή της ευρωπαϊκής πολιτικής σκέψης στη δημιουργία του ελληνικού φιλελευθερισμού. Η δεύτερη Εθνοσυνέλευση του 1862-1864 και η απήχηση των ιδεών του Τζων Στιούαρτ Μιλ στην Ελλάδα», στο Αραμπατζής, Ε. κ.ά., *Ο φιλελευθερισμός στην Ελλάδα. Φιλελεύθερη θεωρία και πρακτική στην πολιτική και στην κοινωνία της Ελλάδος*, Βιβλιοπωλείον της «Εστίας», Αθήνα 1991, σσ. 49-78.
- P. Kitromilides, *Enlightenment and Revolution. The Making of Modern Greece*, Harvard University Press, Harvard 2013.
- W. Kymlicka, *Η πολιτική φιλοσοφία της εποχής μας*, μτφρ. Γρηγόρης Μολύβας, εκδ. Πόλις, Αθήνα 2005.
- J. M. Levine, *Humanism and History: Origins of Modern English Historiography*, Cornell University Press, Ithaca 1987.
- J. M. Levine, *The Battle of the Books: History and Literature in the Augustan Age*, Ithaca, New York 1991.
- J. M. Levine, *Between the Ancients and the Moderns: Baroque Culture in Restoration England*, Yale University Press, New Haven 1999.
- Γκόλφω Μαγγίνη & Ελένη Λεοντσίνη, *Κράτη και πολίτες: κοινότητα, ταυτότητα, διαφορετικότητα*, εκδ. Σμίλη, Αθήνα 2016.
- Α. Μάνεσης, *Η φιλελεύθερη και δημοκρατική ιδεολογία της Επανάστασης του 1821*, Αθήνα 1987.
- M. Melzer, J. Weinberger and M. R. Zinman (εκδ.), *History and the Idea of Progress*, Cornell University Press, Ithaca & London 1995.
- Π. Νούτσος (επιμ.), *Η σοσιαλιστική σκέψη στην Ελλάδα από το 1875 έως το 1974*, τόμ. Α: *Οι σοσιαλιστές διανοούμενοι και η πολιτική λειτουργία της πρώιμης κοινωνικής κριτικής (1875-1907)*, Γνώση, Αθήνα 1990.
- J. Lachs, 'Mill and Constant: A Neglected Connection in the History of the Idea of Liberty', *History of Philosophy Quarterly*, 9, 1 (1992), σσ. 87-96.
- Ε. Λεοντσίνη, «Η φιλελεύθερη-κοινοτιστική διαμάχη στη σύγχρονη αναλυτική πολιτική φιλοσοφία», *Ελληνική Φιλοσοφική Επιθεώρηση*, 22, 64 (2005), σσ. 23-34.
- Ε. Λεοντσίνη, «Έννοιες της ελευθερίας: αρχαίος και νέος πολιτισμός στο φιλοσοφικό έργο του Πέτρου Βράιλα-Αρμένη», στο *Πρακτικά Η' Διεθνούς Πανιωνίου Συνεδρίου* (Κύθηρα, 21-25 Μαΐου 2006), τόμ. IV. Β: *Επτανησιακός Πολιτισμός (Μέρος Α')*, εκδ. Εταιρεία Κυθηραϊκών Μελετών, Κύθηρα 2009, σσ. 481-507.

- Ε. Λεοντσίνη, «Μορφές φιλίας στα Στοιχεία Ηθικής του Βενιαμίν Λέσβιου: Αρχαίες, νεότερες και σύγχρονες προσεγγίσεις», στο *Αγία Σιών. Επιστημονική Επετηρίς Ιεράς Μητροπόλεως Μυτιλήνης, Ερεσού και Πλωμαρίου*, 4 (2009) [2013] [*Πρακτικά Πανελληνίου Επιστημονικού Συνεδρίου με θέμα «Νεοελληνικός Διαφωτισμός. Η περίπτωση του Βενιαμίν Λέσβιου»* (Πλωμάρι Λέσβου, 19-20 Ιουνίου 2009), Τομέας Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και Λέσχη Πλωμαρίου «Βενιαμίν ο Λέσβιος»], σσ. 146-158.
- Ε. Λεοντσίνη, «Η θεμελίωση της πολιτικής κοινωνίας: από τον Αριστοτέλη στον Hobbes και τον Locke», *Φιλοσοφία*, 43, II (2013), σσ. 74-109.
- Ε. Λεοντσίνη, «Έννοιες της ελευθερίας στο έργο του Ρήγα: αρχαία παράδοση, νέος πολιτισμός και κοινωνική ισότητα», *Υπέρεια*, 6 (2014), σσ. 861-881.
- Ε. Λεοντσίνη, «Δημοκρατία και ελευθερία κατά τον Γεώργιο Κοζάκη-Τυπάλδο: Επιδράσεις και Πρωτοτυπία», *Κερκυραϊκά Χρονικά*, Β, τόμ. ΙΑ' (Πρακτικά Ι' Πανιόνιου Συνεδρίου, Κέρκυρα, 30 Απριλίου-4 Μαΐου 2014), Εταιρεία Κερκυραϊκών Σπουδών, Κέρκυρα 2017, σσ. 115-131.
- Ε. Λεοντσίνη, «Έννοιες της ελευθερίας: αρχαίος και νέος πολιτισμός στο πολιτικό και κοινωνικό έργο του Κυθήριου λόγιου Θεόδωρου Στάθη-Μπιρμπιλίου (μέσα 18ου αι.-1819)», στο Ηλίας Τουμασάτος (επιμ.) & Γεώργιος Μοσχόπουλος (επιμ.), *Πρακτικά των Εργασιών του ΙΑ' Διεθνούς Πανιόνιου Συνεδρίου* (Κεφαλονιά, 21-25 Μαΐου 2018), τόμ. IV: Φιλολογία, Φιλοσοφία, Γλωσσολογία, Λαογραφία, Εταιρεία Κεφαλληνιακών Ιστορικών Ερευνών, Αργοστόλι 2019, σσ. 879-889.
- Ε. Λεοντσίνη, «Η φιλία ως κοινωνικό και πολιτικό αγαθό: ή γάρ τοῦ συζῆν προαίρεσις φιλία», στο Γκόλφω Μαγγίνη & Ελένη Λεοντσίνη (επιμ.), *Κράτη και πολίτες: κοινότητα, ταυτότητα, διαφορετικότητα*, Σμίλη, Αθήνα 2016, σσ. 129-166.
- Ε. Λεοντσίνη, «Τό κοινῆ συμφέρον: δημοκρατία, φιλία και ομόνοια στην αριστοτελική και στη σύγχρονη ριζοσπαστική νεοαριστοτελική πολιτική φιλοσοφία», στο Γκόλφω Μαγγίνη & Ελένη Λεοντσίνη (επιμ.), *Κράτη και πολίτες: κοινότητα, ταυτότητα, διαφορετικότητα*, Σμίλη, Αθήνα 2016, σσ. 205-239.
- Ε. Λεοντσίνη, «Η έννοια του κοινού συμφέροντος στην αριστοτελική πολιτική φιλοσοφία», στο *ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ: Παιδεία, Πολιτισμός, Πολιτική*, Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών και Ιστορική, Θεσσαλονίκη 2018, σσ. 107-116.
- Ε. Λεοντσίνη, «Κοινωνισμός και φιλελευθερισμός στο έργο του Πέτρου Βράβλα Αρμένη: μία μορφή ήπιου πατριωτισμού», *Κεφαλληνιακά Χρονικά*, 19 (2019), σσ. 289-302.
- E. Leontsini, *The Appropriation of Aristotle in the Liberal-Communitarian Debate*, with a foreword by Richard Stalley, National and Kapodistrian University of Athens, S. Saripolos Library, Athens 2007.
- E. Leontsini, 'The Motive of Society: Aristotle on Civic Friendship, Justice, and Concord', *Res Publica*, 19, 1 (2013), σσ. 21-35.
- E. Leontsini, 'Justice and Moderation in the State: Aristotle and Beyond', στο Guttorm Fløistad (ed.), *Philosophy of Justice*, Springer, Dordrecht-Heidelberg-New York-London, 2015, σσ. 27-42.
- Leontsini, E., 'Aristotle on a Meaningful Life', *Studia Philosophica Wratislaviensia*, XIV, 1 (2019), σσ. 191-199.
- F. Rosen, *Bentham, Byron, and Greece: Constitutionalism, Nationalism, and Early Liberal Political Thought*, Clarendon Press, Oxford 1992.
- F. Rosen, *Ο ελληνικός εθνικισμός και ο βρετανικός φιλελευθερισμός*, μτφρ. Μ. Χατζηϊωάννου, Ετήσια Διάλεξη «Κ. Θ. Δημαρά», 1997, Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, Αθήνα 1998.
- J. Schlobach, *Η ανακάλυψη των πολιτισμών στον 18ο αιώνα*, μετάφρ. Ρ. Πολυκανδριώτη, Ετήσια Διάλεξη «Κ. Θ. Δημαρά», 1996, Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, Αθήνα 1997.

- Q. Skinner, *Liberty before Liberalism*, Cambridge University Press, Cambridge 1998 [Skinner, Q., *Η ελευθερία προτιμότερη από τον φιλελευθερισμό*, εκδ. Καρδαμίτσα, Αθήνα 2002].
- M. Thom, 'The Ancient City and the Medieval Commune: Liberty in the light of the French Revolution', στο P. M. Kitromilides (εκδ.), *From Republican Polity to National Community. Reconsiderations of Enlightenment Political Thought*, Voltaire Foundation, Oxford 2003, σσ. 191-228.
- Κ. Θ. Πέτσιος, *Η περί φύσεως συζήτηση στη νεοελληνική σκέψη. Όψεις της φιλοσοφικής διερεύνησης από τον 15^ο ως τον 19^ο αιώνα*, Ιωάννινα 2002.
- Κ. Θ. Πέτσιος, «Η Νεοελληνική φιλοσοφία από τα μέσα του 15^{ου} αιώνα μέχρι το 1821», στο *Ιστορία των Ελλήνων*, τόμ. 8, εκδ. Δομή, Αθήνα.
- R. Porter, 'Ancients and Moderns', στο J. W. Yolton (εκδ.), *The Blackwell Companion to the Enlightenment*, Blackwell, Oxford 1995.
- D. Rowland, *The Culture of the High Renaissance: Ancients and Moderns in Sixteenth-century Rome*, Cambridge University Press, Cambridge 2001.
- J. M. Arouet Voltaire, 'Les Anciens et les modernes, ou la toilette de Madame de Pompadour', στο J. van den Heuval (ed.), *Mélanges*, Pléiade, Paris 1961